

Minileksikon 2011
**Fakta om flygtninge,
indvandrere og diskrimination**

Anne Nielsen, Inga Axelsen,
Steen Eriksen og Birgitte Olesen

SOS mod Racisme
Lige værdighed for alle

SOS mod Racisme
Nørre Allé 7, 2200 København N

Anne Nielsen, Inga Axelsen,
Steen Eriksen og Birgitte Olesen:
Minileksikon 2011
Fakta om flygtninge, indvandrere og diskrimination.

ISBN 978-87-988550-6-4

Revideret udgave

Udgivet af: SOS mod Racisme,
København og Randers

Trykt i 4.000 eksemplarer
hos: Tryk og Kopiservice, Vanløse
<http://www.trykogkopiservice.dk/>
Eftertryk tilladt med angivelse af kilde

Minileksikon 2011 kan downloades fra:
<http://www.sosmodracisme.dk>

SOS mod Racisme
Nørre Allé 7
2200 København N
sos@sosmodracisme.dk
www.sosmodracisme.dk
Giro 197-2200
Reg. nr.1551, konto nr. 1972200

FORORD

SOS mod Racismes formål er at bekæmpe racisme og fremmedhad gennem oplysning og andre ikke-voldelige midler. Minileksikonet er en del af denne aktivitet og afspejler SOS mod Racismes grundholdninger.

Minileksikon 2011 foreligger hermed i en ny revideret udgave. Formålet er at give kortfattede og aktuelle oplysninger om etniske minoriteter, udlændingelovgivning og menneskerettigheder og diskrimination.

I teksten skriver vi om afviste, asylansøgere, etniske minoriteter, flygtninge, indvandrere, udlændinge m.v. Man skal huske, der er tale om mennesker som har den samme menneskelige værdighed, og som har krav på præcis de samme menneskerettigheder, som indfødte danskere har, selv om de aktuelt ikke får alle de rettigheder, de har krav på i Danmark.

Bogens målgruppe er folkeskolens ældste klasser, gymnasieelever, studerende og alle andre interesserede.

Ord med fed skrift henviser til andre opslagsord eller til tabellerne bag i bogen. Minileksikonet indeholder begreber, navne på organisationer, især antiracistiske foreninger og internationale organisationer, lidt om vigtige internationale konventioner og udlændingelovgivning. Asyl- og integrationsområdet er reguleret ned i mindste detalje, det er komplekst, og lovgivningen ændres hele tiden. Ændringer vil fremgå af: <http://www.retsinformation.dk> , <http://www.nyidanmark.dk>

Minileksikon må citeres med tydelig kildeangivelse. Det kan downloades fra: <http://www.sosmodracisme.dk> . Enkelte eksemplarer kan rekvireres gratis, klassesæt koster 200 kr. til forsendelse, girokort medsendes.

SOS mod Racisme, april 2011

Afvisning: At en udlænding bliver nægtet ret til at rejse ind i eller blive i Danmark. Udlændinge, der ikke har gyldigt pas og evt. visum til Danmark, kan afvises. En **asylansøger** kan kun afvises, hvis vedkommende kan udsendes til et land, hvor vedkommende ikke risikerer forfølgelse. De internationale bestemmelser om det findes i **Flygtningekonventionen**. Afgørelsen træffes af **Udlændingesservice**. Hvis asylansøgeren får afslag her, bliver sagen automatisk sendt videre til **Flygtningenævnet**. Flygtningenævnet træffer så den endelige afgørelse. Kun cirka halvdelen af asylansøgningerne bliver realitetsbehandlet, resten afvises som **Åbenbart grundløs** eller asylansøgeren tilbagesendes til et andet land efter **Dublin-forordningen**. De afviste personer indgår ikke i **udlændingeregistret** og skal udrejse fra Danmark inden for en kort tidsfrist. Se også **Asyl, Dublin-forordningen, Flygtning, Schengen-aftalen** og **Åbenbart grundløs**.

Amnesti Nu: Et initiativ, som i 2006 – 2007 indsamlede 90.469 underskrifter med krav om opholdstilladelse til de afviste asylansøgere, der havde siddet i tre år eller mere i danske asylcentre og ikke kunnet hjemsendes. Amnesti Nu arbejder i 2011 fortsat for dem, som har opholdt sig i asylcentre i mere end tre år, med såvel praktisk hjælp som ved deltagelse i politiske aktioner og demonstrationer samt deltagelse i den offentlige debat.

Tlf.: 39 18 45 45/20 94 87 44

<http://amnesti-nu.dk>

email: kontakt@amnesti-nu.dk

Amnesty International, AI: AI foretager undersøgelser og laver rapporter om krænkelse af **menneskerettighederne** verden over, herunder om overgreb mod **etniske mindretal**.

Amnesty International Danmark

Gammeltorv 8, 5. sal, 1457 Kbh. K

Tlf.: 33 45 65 65

<http://www.amnesty.dk> Også Facebook

email: amnesty@amnesty.dk

Klager kan sendes hertil eller til:

Amnesty International, International Secretariat, 1 Easton Street, London WC1X 0DW, UK

Tlf.: 0044 20 74 13 55 00

email via hjemmesiden:

<http://www.amnesty.org>

Anstændigt Danmark, Et; Brandbjergnetværket: Et netværk af enkeltpersoner og organisationer, der arbejder for et anstændigt Danmark. Netværket opstod i 1996 efter at forskellige faggrupper sagde fra over for tonen i debatten, og over for behandlingen af etniske minoriteter, asylansøgere og flygtninge i Danmark. Laver læserbreve, debatmøder, demonstrationer og uddeler hvert år Brandbjergprisen.

Et anstændigt Danmark

Tlf.: 86 47 02 25

email: info@brandbjergnetvaerket.dk

<http://www.anstaendigt.dk>

Antisemitisme: Had mod jøder. Hetz og forfølgelse af jøder. Antisemitisme indgik som en væsentlig del af fascistisk og nazistisk ideologi. Se: **Nationalsocialisme, Holocaust** og **Krystalnatten**.

Apartheid: Raceadskillelsespolitik, som blev indført i Sydafrika fra 1948 og var gældende indtil indførelse af en demokratisk forfatning i 1994. Under apartheidregeringen skulle sorte mennesker bo i særlige områder, de såkaldte hjemlande. Sorte og farvede skulle bære pas, som hyppigt blev kontrolleret af politiet. Raceadskillelsen gjaldt også i skoler, transportmidler og offentlige steder. Ægteskab og seksuelt samvær på tværs af raceskel var forbudt.

Efter FN's **Racediskriminationskonvention** er Danmark forpligtet til at forhindre, forbyde og udrydde enhver form for raceadskillelse og apartheid i Danmark.

Assimilation, at assimilere: gøre lig med. Generelt sonderer man i den aktuelle debat i Danmark om **etniske mindretal** mellem assimilation og integration.

Assimilation kan defineres som ensidig fordanskning, et forsøg på ensartethed. Det betyder, at man tror at etniske mindretal helt kan give afkald på deres historie, kultur, levevis og sprog og skifte det ud med det danske. Begrebet sættes i modsætning til **integration**, der kort defineres som frivillig kulturudveksling og dialog.

Asyl: Et fristed for forfølgelse. Oprindeligt af *græsk*: *asylon* - det ukrænkelige. Lande, som har tilsluttet sig **flygtningekonventionen**, må ikke afvise eller udvise **asylansøgere** og **flygtninge** til lande, hvor de udsættes for forfølgelse.

Landene skal desuden give opholdstilladelse til de asylansøgere, der risikerer dødsstraf, tortur, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, hvis de vender tilbage til deres hjemland.

I Danmark er der eksempler på afviste asylansøgere, der er blevet sendt tilbage til det land, de er flygtet fra, og er blevet tortureret. Dette er i strid med **Flygtningekonventionen**, **Den europæiske menneskerettighedskonvention** og **Konventionen mod tortur**. **Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol** kan ved risiko for tortur, umenneskelige eller nedværdigende behandling eller dødsstraf midlertidigt nedlægge forbud mod tilbagesendelse, *Rule 39*. Den FN-komité, der overvåger konventionen mod tortur, kan i konkrete sager træffe afgørelse om, hvorvidt en tilbagesendelse vil bryde konventionen.

Asylansøger: En person, der er flygtet fra sit hjemland og søger om asyl i et andet land. En udlænding, der søger om asyl, og som ikke har et opholdsgrundlag i forvejen, kaldes en spontan asylansøger. Man kan efter stramninger i 2002 kun søge om asyl, når man er i Danmark.

Mens deres sag bliver behandlet, er asylansøgerne indkvarteret på et asylcenter, hvoraf de fleste drives af **Dansk Røde Kors, DRK**, på vegne af **Udlændingservice**. I 2011 driver DRK 16 asylcentre. Afhængigt af det samlede antal asylansøgere åbnes og lukkes jævnligt asylcentre, og asylansøgerne belastes af mange

flytninger mellem centrene. Udover DRK driver enkelte kommuner asylcentre: Jammerbugt, Langeland og Thisted. Ved udgangen af 2010 var 4.475 personer indkvarteret i asylcentre, heraf var 1217 børn under 18 år, af disse var 428 **uledsagede mindreårige asylansøgere**.

I 2010 søgte 4.965 personer om asyl: *bruttoansøgertallet*. Af disse overgik 2.846 til at få deres asylsag behandlet: *registreringstallet*. Resten blev **afvist** efter en **åbenbar grundløs** hasteprocedure eller sendt til et andet land, hvor de før havde søgt asyl efter **Dublin-forordningen** - eller er rejst eller forsvundet. Af spontane asylansøgere i 2010 fik 38% opholdstilladelse, hvilket er noget lavere end i 2008: 50% og 2009: 44%, hvilket tyder på en stramning. I 2010 kom der flest asylansøgere fra Afghanistan, Syrien, Rusland, Iran, Irak, Somalia, Serbien og Kosovo. Af uledsagede børn kom de fleste fra Afghanistan. Se også: **indvandrere**.

Asylret: Asylret er en frivillig gruppe i Danmark, der arbejder for afviste asylansøgere. Asylret yder juridisk rådgivning om humanitær opholdstilladelse, og om familiesammenføring o.a. Asylret samarbejder med andre grupper og enkeltpersoner om at forbedre asylansøgernes livsvilkår. <http://www.asylret.dk>
email: info@asylret.dk

Bedsteforældre for Asyl, BfA: Bedsteforældre for asyl blev dannet i 2007 af enkeltpersoner i bedsteforældrealderen. Gruppens mål er at få ændret Danmarks asylpolitik. BfA er uafhængige af partipolitik og andre grupperinger. BfA vil forhindre, at **afviste flygtninge**, der ikke kan rejse hjem, skal leve i årevis i inaktivitet og usikkerhed. Flygtningene bør i stedet have mulighed for et almindeligt liv og have ret til uddannelse og lønarbejde. Bedsteforældre for asyl står hver søndag kl. 14 foran asylcentre Sandholm, Avnstrup og Kongelunden, uddeler løbesedler, skriver læserbreve, holder foredrag og deltager i debattmøder. Blev af SOS mod Racisme nomineret til **UNHCR's Nansenpris** i 2010. Se også: **Asylansøgere**
Tlf.: 38 88 48 60, mobil: 25 39 89 63

<http://www.bedsteforaeldreforasyl.dk>
email: kontakt@bedsteforaeldreforasyl.dk

Beskyttelsesstatus: Se: Flygtning

Brug Folkeskolen er navnet på en forældreforening, som arbejder for at danske familier i tre københavnske bydele bruger den lokale folkeskole. Foreningen ønsker at den etniske blanding af elever afspejler den etniske blanding i lokalsamfundet. Den vil styrke fællesskabet om skolen på tværs af kulturer, bl.a. via forældrenetværk og inklusionsambassadører.

Forældreforeningen Brug Folkeskolen
Søllerødgade 33, 2200 København K.
Tlf.: 26 18 32 42

<http://www.brugfolkeskolen.dk> Desuden Facebook
email: mettek@brugfolkeskolen

Center for Positiv Integration, CEPI: er et center der tilbyder kompetent juridisk rådgivning til personer med indvandrerbaggrund. CEPI deltager i events og oplysende aktiviteter om integration. CEPI har gratis åben rådgivning to gange om ugen, samt rådgivning via email.

CEPI, Verdenskulturcenteret, Nørre Alle 7, 2200 København N.

<http://www.cepi.dk>
email: cepi@cepi.dk

Civil ulydighed: *Ulydighed* som indebærer overtrædelse af loven når grundlæggende og vitale værdier trues og *civil* som indikerer at man ønsker at løse konflikter gennem dialog og **ikke-vold** og er rede til at påtage sig en straf.

Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder, DCISM: er oprettet i 2002 under Udenrigsministeriet som et center for forskning og informationsvirksomhed der blandt andet handler om sikkerhedspolitik, udviklingspolitik, konflikter, holocaust, folkedrab, politiske masse mord og menneskerettigheder i Danmark og internationalt.

Forskningen og andre aktiviteter udføres af to institutter: **Institut for Menneskerettigheder**, IMR og **Dansk Institut for Internationale Studier**, DIIS.

DCISM, Strandgade 56, 1401 København K.

Tlf.: 32 69 87 87

<http://www.dcism.dk/>

email: dcism@dcism.dk

Dansk Flygtningehjælp, DFH: Privat organisation, der blev stiftet i 1956 mellem en række humanitære og folkelige organisationer. DFH arbejder for at give alle flygtninge en fremtid - i deres hjemland, i et naboland eller i Danmark. DFH formidler almen oplysning om **flygtninge**, men arbejder også med **integration**, asylrådgivning, **tolkning**, **repatriering** og støtte til kunstnere i eksil.

DFH er den største danske nødhjælpsorganisation for flygtninge. DFH arbejder ude i verden med nødhjælp, genopbygning, repatriering, og står her i landet for et omfattende frivilligt arbejde for integration. Over 240 frivilligrupper giver lektiehjælp, sprogtræning, råd og hjælp til arbejde og uddannelse, socialt samvær etc. *Dansk Flygtningehjælp, Borgergade 10,3.sal, 1300 Kbh. K.*

Tlf.: 33 73 50 00

email: drc@drc.dk

<http://www.flygtning.dk>

Dansk Institut for Internationale studier, DIIS: er en uafhængig statslig forskningsinstitution der arbejder med internationale studier. DISS har cirka 100 ansatte, forskere og administrative medarbejdere, uddannet indenfor statskundskab, internationale udviklingsstudier, militære studier og antropologi. Her i 2011 er indsatsområderne i forskningen blandt andet forsvars- og sikkerhedspolitik, global økonomi, regulering og udvikling, holocaust og folkedrab, migration, naturressourcer og fattigdom.

Strandgade 56, 1401 København K.

<http://www.diis.dk>

Dansk Røde Kors, DRK: Dansk afdeling af det internationale Røde Kors. Dansk Røde Kors blev dannet i

1876. Varetager sundhedsmæssige, humanitære og sociale opgaver i krigstid og i fredstid. I forbindelse med at der kom flere og flere flygtninge til Danmark overtog Dansk Røde Kors fra 1984 driften af asylcentre, og Dansk Røde Kors Asylafdeling driver i dag de fleste asylcentre som entreprenør for Udlændingeservice.

Dansk Røde Kors, Blegdamsvej 27, 2100 København Ø.

Tlf.: 35 25 92 00

<http://www.drk.dk>

email: info@drk.dk

Dansk som andetsprog: Betegnelsen *dansk som andetsprog* forklarer, at barnets tilegnelse af dansk almindeligvis begynder efter tilegnelsen af modersmålet. Der er således tale om en rækkefølge og ikke en rangorden.

Dansk som andetsprog er et af fagrækkens fag i skolen. Formålet med undervisningen i dansk som andetsprog er, at tosprogede elever på baggrund af deres sproglige og kulturelle forudsætninger tilegner sig færdigheder i at forstå og anvende talt og skrevet dansk. Undervisningen skal fremme elevernes lyst til at bruge dansk, og den skal udvikle deres bevidsthed om dansk kultur, sprog og sprogbrug samt om sprogtilegnelse. Undervisningen skal fremme den enkelte elevs personlige og sproglige udvikling og forståelse af samspillet mellem dansk sprog og kultur og elevens modersmål og kulturbaggrund, samt bidrage til, at eleven udvikler forudsætningen for en aktiv og ligeværdig deltagelse i skole, uddannelse og samfund. Se også **Modersmålsundervisning**.

Såfremt et barn er visiteret til dansk som andetsprog, er det obligatorisk at modtage undervisningen.

Dansk statsborgerskab, dansk indfødsret: Erhverves ved fødsel, adoption, erklæring eller **naturalisation**. Blev indført ved forordning i 1776. Et barn kan få dansk statsborgerret ved fødslen, hvis dets forældre er gift og barnets fader eller moder er dansk. Er barnets forældre ikke gift, og er det kun faderen, der er dansk, erhverver barnet normalt kun indfødsret, hvis det er

født i Danmark. Adoptivbørn under 12 år erhverver dansk indfødsret ved adoptionen. Nordiske statsborgere kan få dansk statsborgerskab mod erklæring når visse betingelser er opfyldt. Statsløse, født i Danmark, kan opnå dansk statsborgerskab når de bliver 18 år. For øvrige kan dansk statsborgerskab erhverves ved lov vedtaget af Folketinget, dette kaldes **naturalisation**, men det kræver opfyldelse af en lang række forhold, kravene er strammet, især i 2005 og 2008. Mistet statsborgerskab kan generhverves ved afgivelse af en skriftlig erklæring. Danmark tillader normalt ikke dobbelt statsborgerskab. Dansk statsborgerskab kan blive frataget ved forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed, hvis man ikke dermed bliver statsløs. **Tabel 3** viser, hvor mange der har fået dansk statsborgerskab fra 1979-2010.

Danskprøver: Danskundervisningen af voksne udlændinge afsluttes med en prøve. For at opnå **tidsubegrænset opholdstilladelse** kræves bestået prøve i Danskuddannelse 2. For at få **dansk statsborgerskab** kræves det at man har bestået prøve i Danskuddannelse 3, med et karaktergennemsnit på mindst 4. Danskprøve 3 svarer til Folkeskolens afgangsprøve. Se i øvrigt <http://www.nyidanmark.dk>

Danskundervisning af voksne udlændinge: alle voksne udlændinge med gyldig **opholdstilladelse** – bortset fra au pairs og studerende – har ret til gratis danskundervisning i op til 3 år. Au pairs har i stedet ret til 2 modulers undervisning. Danskundervisningen betales af bopælskommunen. Undervisningen foregår på kommunale eller private sprogcentre og andre uddannelsesinstitutioner. Personer, der får **introduktionsydelse** eller anden økonomisk ydelse, har pligt til at deltage. Undervisningen er tilrettelagt på 3 forskellige niveauer, danskuddannelser, som man indplaceres på af sprogcentret afhængig af ens uddannelsesbaggrund.

Danskuddannelse 1 er for personer med ingen eller ganske kort skolegang. Danskuddannelse 2 er for

personer med nogen skolegang, folkeskoleniveau. Danskuddannelse 3 er tilrettelagt for kursister med en mellemlang eller lang skole- eller uddannelsesbaggrund, fx en erhvervsuddannelse, gymnasieuddannelse eller en videregående uddannelse fra deres hjemland.

Alle danskuddannelserne er inddelt i 6 moduler. På Danskuddannelse 3 ligger den afsluttende danskprøve dog efter modul 5, mens det 6. modul, "Studieprøven", kun er for personer, der ønsker at starte på en videregående uddannelse. Hver danskuddannelse er beregnet at svare til en 1,2 års fuldtidsstudie. De fleste steder er undervisningen dog tilrettelagt som deltidstudie.

Diskrimination: Illegitim forskelsbehandling. Man kan skelne mellem handlinger, der har til formål at behandle en bestemt gruppe ringere: *direkte diskrimination*, og handlinger, der har en uforholdsmæssig negativ virkning over for en bestemt gruppe: *indirekte diskrimination*. Familiesammenføringsreglerne anses at indebære *direkte diskrimination* af etniske mindretal, mens introduktionsydelse og starthjælp, der er under kontanthjælpen, anses for *indirekte diskrimination*, da reglen fx rammer alle flygtninge. Reglen om, at begge i et ægtepar, som oppebærer kontanthjælp skal have mindst 450 timers fuldtidsarbejde inden for de seneste to år, da den ene ellers mister kontanthjælpen, kan ligeledes anses for *indirekte diskrimination*.

Efter **FN's Racediskriminationskonvention** omfatter racediskrimination *enhver forskel, udelukkelse, begrænsning eller fortrinsstilling på grundlag af race, hudfarve, afstamning eller national eller etnisk oprindelse, hvis formål eller virkning er at ophæve eller svække den ligelige anerkendelse, nydelse eller udøvelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder på det politiske, økonomiske sociale, kulturelle eller et hvilket som helst andet område af samfundslivet.*

I dansk lovgivning indeholder **Lov om etnisk ligebehandling** et forbud mod direkte og indirekte forskelsbehandling pga. race eller etnisk oprindelse, ligesom der findes en **Lov om forbud mod forskelsbehand-**

ling på arbejdsmarkedet m.v.. Det er fx strafbart at nægte personer adgang til et sted, en forestilling, sammenkomst eller lignende, der er åben for almenheden. Ligeledes må man ikke nægte at betjene alle personer på samme vilkår. Den regel brydes ofte, når udlændinge eller personer, der ikke er hvide, nægtes adgang til diskoteker. Loven mod forskelsbehandling anvendes sjældent, fordi det er vanskeligt at føre bevis for forbrydelsen. Det er politiet, som afgør, om en anmeldelse fører til sagsanlæg.

Københavns Kommune har ansat en borgerrådgiver, der kan hjælpe borgere i kommunen, der har oplevet diskrimination og ønsker at klage, hvad enten diskriminationen er sket på grund af race, køn, alder, religion, handicap eller lignende.

Borgerrådgiveren , Vester Voldgade 2A 1552 København V.

Tlf.: 33 66 14 00

<http://www.kk.dk/diskrimination/>

email: borgerraadgiver@kk.dk

Se også: **Ligebehandlingsnævnet** og FN's **Racedskriminationskonvention, RDK.**

Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racedskrimination, DRC: Selvejende institution oprettet i 1993. Har til formål at forebygge og arbejde mod racedskrimination i Danmark. Står for rådgivning og hjælp til personer, som har været udsat for eller som har været vidne til racedskrimination. Tager sager op over for myndigheder og evt. i pressen.

DRC, Nørre Allé 7, Postboks 18, 2200 Kbh. N.

Tlf.: 35 36 38 50/35 36 38 45

<http://www.drcenter.dk/>

email: drc1@drcenter.dk

Dublin-forordningen: En aftale mellem EU-landene, Norge og Island. Den regulerer, hvilket land der har ansvaret for at behandle en asylansøgning, og har til formål at sikre at en asylansøgning kun behandles i ét EU-land. Dublin-konventionen trådte i kraft i 1997, blev afløst af Dublin-forordningen, for Danmark i 2006. I praksis betyder den, at de første gennemsnitlig 3 måneder af en asylansøgers ophold i Danmark bru-

ges til at finde ud af, om et andet land inden for Dublin-forordningen, skal varetage asylbehandlingen. I 2009 overtog Danmark 257 asylansøgere og sendte andre 826 asylansøgere videre til andre lande. Se også: **Afvisning** og <http://www.nyidanmark.dk/>

ECRI: European Commission against Racism and Intolerance: Den europæiske komité mod racisme og intolerance. ECRI er et organ under Europarådet. ECRI udarbejder rapporter om ligestilling, diskrimination og racisme i medlemslandene. Se ECRI's 3 rapporter om Danmark: <http://www.sosmodracisme.dk> og på http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/ecri/Country-by-country/Denmark/Denmark_CBC_en.asp
Secretariat of ECRI, Council of Europe, F-67075 Strasbourg Cedex, France,
Tlf.: 0033 (0) 3 88 41 29 64
<http://www.coe.int/>
email: combat.racism@coe.int

Efterkommer: Efterkommere er ifølge Danmarks Statistik personer født i Danmark af forældre, hvoraf ingen er dansk statsborger født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er udenlandsk statsborger, opfattes personen også som efterkommer. I 2011 var der 133.613 efterkommere i Danmark

Eksilpsykologi: Eksilpsykologi vedrører de særlige forhold, der knytter sig til menneskers psykologiske udvikling og funktion, når de lever i eksil, enten som følge af flugt eller **migration**. Se også: **Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre og PTSD**.

Emigration: Udvandring med varig bosætning for øje. I 2010 udvandrede 45.882 personer fra Danmark, mens 68.282 indvandrede. Fra midten af 1800-tallet til midten af 1900-tallet udvandrede store dele af befolkningen fra Danmark, især til USA, Canada og Argentina. Den danske udvandrerdatabase indeholder således navne på 394.000, der udvandrede til oversøiske lande. En del bosatte sig samlet. De oprettede danske

foreninger, skoler og kirker til gensidig hjælp og for at bevare den danske kultur.

ENAR - European Network Against Racism: Er et netværk af 700 europæiske NGO'er, der bekæmper racisme. ENAR blev oprettet som resultat af et europæiske år mod racisme i 1997. ENAR - der har et kontor i Bruxelles - arbejder med at bekæmpe racisme, racistisk diskrimination og xenofobi. Desuden arbejdes der med ligebehandling mellem europæiske lande og andre af verdens lande og med at sammenkæde lokale, regionale, nationale NGO-initiativer med EU's initiativer.

ENAR, 60 rue Galliat, B-1030 Bruxelles.

Tlf.: 0032 (2)2 229 35 70

<http://www.enar-eu.org>

email: info@enar-eu.org

Etnisk ligestilling, etnisk ligebehandling: At alle behandles lige uanset etnisk oprindelse.

Etnisk oprindelse, etnicitet: Er afledt af græsk *ethnikos*: vedrørende folk, folkeslag og *ethnos*: folk. Etnicitet og race er beslægtede begreber. Når der tales om etnicitet refereres der til en persons eller en gruppes sociale opvækstforhold og dermed forbundne opdragelse, sprog, religion og historie, familie og kulturel baggrund.

Etnisk udrensning: Tvangsflytning af eller drab på et folkeslag eller en befolkningsgruppe. Se også: **Folke-drab**.

Etniske minoriteter, etniske mindretal: Befolkningsgrupper med en anden etnisk oprindelse end flertallet af befolkningen. I Danmark bruges det som en fællesbetegnelse for **indvandrere** og **flygtninge** og deres børn, **efterkommere**.

Etnocentrisme, etnocentrisk: I daglig tale betyder etnocentrisme, at ens egen kultur, normer og værdier er bedre end andres. For antropologer: at betragte

andre kulturelle fænomener, begreber eller praktiske handlinger og traditioner ud fra de holdninger og værdier, som man selv mener er de rigtige. Ethnocentrisme er et alment menneskeligt træk for det, at mennesker vurderer fænomener ud fra deres egne personlige opfattelser af hvad der er *rigtige* værdier, kultur og samfund. Se også: **Kulturrelativisme**.

EU-borgere: EU-borgere har ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område. EU-borgere har ret til at tage arbejde, starte virksomhed eller yde tjenester i andre EU-lande. Studerende, pensionister og personer uden for erhverv kan tage ophold i andre EU-lande, hvis de ikke ligger opholdslandet til byrde økonomisk. Enhver EU-borger har **valgret** og ret til at opstille ved kommunale valg i den medlemsstat, hvor vedkommende har bopæl. EU-borgere har i øvrigt meget nemmere adgang til familiesammenføring end **danske statsborgere** og udlændinge uden for EU.

EU's asyl og indvandringspolitik: Siden 1999 har EU arbejdet for en fælles asyl- og indvandringspolitik. Det har bl.a. indebåret: fælles visumregler for de fleste EU-lande i Schengen-samarbejdet, fælles grænsekontrol af EU's ydre grænser bl.a. ved grænseagenturet Frontex, et tilbagesendelsesdirektiv vedr. illegale migranter, fælles tilbagesendelsesaftaler med nogle lande. Borgere med lovligt ophold i EU kan ifølge EU's opholdsdirektiv **familiesammenføres**, hvis minimumskrav om indkomst og bolig er overholdt, og hvis begge parter er over 21 år. Se også: **Dublinforordningen, Familiesammenføring, Fort Europa, og Schengen-aftalen**.

Europarådet: var den første samarbejdsorganisation for Europa. Oprettet i 1949 og har de fleste europæiske lande, i alt 47, som medlemmer. Vigtige formål er: At forsvare og styrke principperne om demokrati, menneskerettigheder og retsstaten, bekæmpe racisme, intolerance og diskrimination mod minoriteter, samt udvikle gensidig forståelse mellem folk fra forskellige

kulturer. Europarådets største succes er vedtagelsen af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, som er basis for Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, der hører under Europarådet. Rådet har desuden vedtaget en rammekonvention om beskyttelse af nationale mindretal.

Europarådet må ikke forveksles med Ministerrådet i Den Europæiske Union eller Det Europæiske Råd, som begge er EU institutioner.

Council of Europe, 67075 Strasbourg Cedex, Frankrig

Tlf.: +33 3 88 41 20 33

Infopoint@coe.int

http://www.coe.int

Den Danske Europabevægelse er informationskontor i Danmark for Europarådet.

Tlf.: 33 14 11 41

europa@europabevaegelsen.dk

http: www.Eubev.dk

Europæiske Menneskerettighedsdomstol, Den:

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol er oprettet i henhold til **EMRK** for at overvåge medlemsstaternes overholdelse af menneskerettighederne. EMRK kan modtage klager fra personer, der mener, at deres rettigheder er blevet krænket. Indenlandske retsmidler skal dog først være udtømt. Hvert medlemsland har en dommer. De pågældende lande har pligt til at følge de afsagte kendelser. En dansk klagevejledning findes i: *Sådan klager du til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. Justitsministeriet, 2007*. Klager kan sendes til:

The Registrar, European Court of Human Rights, Council of Europe, F-67075 Strasbourg Cedex, Frankrig.

Europæiske menneskerettighedskonvention, Den, EMRK: blev vedtaget i Europarådet i 1950 og trådte i kraft i 1953. Danmark ratificerede den i 1953 sammen med Europarådets øvrige medlemslande. Konventionen sikrer personlig frihed, frihed for **Tortur**, retfærdig rettergang, ytringsfrihed, religionsfrihed, samt forsamlings- og foreningsfrihed. I 1992 blev **EMRK** gjort til en del af dansk ret. EMRK benyttes af EU i

Amsterdam-traktaten som grundlag for EU's principper om menneskerettigheder m.v.

Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, Det, EØS: omfatter EU og Island, Liechtenstein og Norge. Selv om Schweiz ikke er med i EØS, har statsborgere fra Schweiz og EØS stort set samme rettigheder i Danmark.

Familiesammenføring: Opholdstilladelse ved familiesammenføring vil kun kunne gives til ægtefælle, samlever eller registreret partner og til egne børn under 15 år, som anses *integrerbare*, og kun hvis en lang række betingelser er opfyldt.

De hidtidige krav til familiesammenføring er skærpet mange gange siden 2002, og omfatter bl.a. at tilknytningen til Danmark skal være større end til ethvert andet land – *tilknytningskravet*, samt krav om, at begge parter skal være mindst 24 år gamle: *24års-reglen*, om bolig, opholdstid i Danmark, forsørgelsesevne og om en bankgaranti. Der kan i nogle tilfælde gives dispensation for de fleste af kravene, fx hvis den danske part har mindreårige børn i Danmark fra et tidligere parforhold.

I 2010 havde 6.747 søgt om familiesammenføring i Danmark, og det blev givet til 4.766, langt de fleste til ægtefæller/samlever: 3.867. Der blev givet 2.340 afslag på familiesammenføring.

Betingelserne er lempeligere for *EU/EØS-borgere*, der bor i Danmark, idet de kan bruge EU's regler.

Desuden kan *dansk-udenlandske par* bo og arbejde i et andet EU/EØS-land i en periode og dokumentere dette, og derefter søge familiesammenføring til Danmark efter *EU's regler for migrerende arbejdskraft*. Efter disse kan familiesammenføring også omfatte egne børn og ægtefællens børn under 21 år, og i nogle tilfælde andre familiemedlemmer, som forsørges af den ene af ægtefællerne. I 2010 var der 704 ansøgninger om familiesammenføring efter EU-reglerne, hvor den ene part var dansk statsborger; der blev givet 285 tilladelser og 419 afslag.

P.t. er der fremsat lovforslag i Folketinget om et point-system for familiesammenføring til Danmark, men det er endnu ikke vedtaget i april 2011. Efter forslaget kan man kun blive familiesammenført med sin partner i Danmark, hvis man har optjent en række points på baggrund af uddannelse, sprogprøver, erhvervs erfaring, boligområde, mv.:

<http://www.ft.dk/samling20101/lovforslag/L168/>

Forslaget overtræder Den Europæiske Menneskeretskonventions bestemmelser om familiens enhed og om indgåelse af ægteskab. Se: **Tilknytningskravet, Ægteskab Uden Grænser** og <http://www.nyidanmark.dk>

Fascisme: Samlebetegnelse for autoritære, nationalistiske, antiparlamentariske og antisocialistiske idealer, der groede frem i Europa i første halvdel af 1900 tallet, mellem de to verdenskrige. Grundlaget er en opfattelse af at alle parter i et samfund; staten, arbejdere og arbejdsgivere har fælles interesser, der skal samordnes i et stærkt centraliseret styre. Fascismen blev forbillede for en række højreekstremistiske bevægelser blandt andet den tyske **nazisme** og den spanske Franco-fascisme. I dag bruges begrebet mere upræcist, blandt andet om personer med stærkt nationalistiske, højreorienterede og racistiske holdninger.

Flygtning: En flygtning er ifølge FN's **Flygtningekonvention** en person, der er flygtet fra sit land og *"som følge af velbegrundet frygt for forfølgelse på grund af sin race, religion, nationalitet, sit tilhørsforhold til en særlig social gruppe eller sine politiske anskuelser befinder sig uden for det land, i hvilket han har statsborgerret, og som ikke er i stand til - eller på grund af sådan frygt, ikke ønsker - at søge dette lands beskyttelse"* og derfor ikke er i stand til eller ikke ønsker at vende tilbage dertil.

Efter dansk praksis kræver **Flygtningenævnet** normalt at personen skal være konkret og individuelt forfulgt eller i risiko herfor, for at give asyl.

I dansk lovgivning bruges ordet flygtning kun om en person, der har opnået **asyl**. For at få asyl, dvs. få **opholdstilladelse** efter udlændingelovens § 7, skal en

asylansøger opfylder de betingelser, der er nævnt i **FN's flygtningekonvention**, eller de betingelser, der er nævnt i **udlændingeloven** om beskyttelsesstatus. I Danmark gives opholdstilladelse med forskellig status:

Konventionsstatus: gives til asylansøgere, der opfylder definitionen i **FN's flygtningekonvention**.

Beskyttelsesstatus: Der gives opholdstilladelse til en udlænding, der risikerer dødsstraf eller at blive underkastet **tortur**, umenneskelig eller nedværdigende behandling ved tilbagevenden til sit hjemland.

Flygtningenævnet har dog i praksis skærpet betingelserne i forhold til disse definitioner og kræver, at asylansøgeren kan dokumentere at være konkret og individuelt forfulgt eller i risiko for tortur ved tilbagevenden.

De facto-status: Tidligere kunne flygtninge også få asyl i tilfælde, hvor de ikke helt opfyldte kravene til konventionsstatus, men af andre lignende grunde burde have asyl. Denne mulighed forsvandt efter strammingerne i 2002.

I helt særlige tilfælde kan der udstedes en **humanitær opholdstilladelse** eller **opholdstilladelse** til *udsendelseshindrede* eller af øvrige særlige grunde, men det gives nu meget sjældent.

Uledsagede mindreårige asylansøgere kan også få opholdstilladelse, hvis de opfylder betingelserne, eller de kan få opholdstilladelse af *ganske særlige grunde*.

Kvoteflygtninge: er personer, der af **UNHCR** er anerkendt som flygtninge med et beskyttelses- og genbosætningsbehov. De kommer ikke til Danmark som asylansøgere, men får asyl – men ikke tidsubegrænset opholdstilladelse - ved ankomsten. Siden 1989 har Danmark modtaget omkring 500 kvoteflygtninge om året. Siden 2005 har **Udlændingetjenesten** ved udvælgelsen lagt afgørende vægt på *den enkelte flygtnings mulighed for en vellykket integration* i Danmark og blandt andet sorteret efter nationalitet, religion, uddannelsesvarighed, sprogkundskaber og sygdom. Som det fremgår af **Tabel 5**, er antallet af flygtninge, der har fået asyl eller anden opholdstilladelse, faldet drastisk efter 2002, især på grund af den stramme

asyllovgivning og -politik. Stramningerne har bl.a. resulteret i, at mange asylansøgere, der tidligere ville have fået asyl, bliver afvist og må opholde sig i asylcentre i årevis, da de ikke kan sendes hjem grundet risiko for umenneskelig eller nedværdigende behandling. Nogle er dog blevet tilbagesendt til forfølgelse, fængsling og tortur.

Flygtninge i verden: Der var i 2009 ca. 43 mio. mennesker på flugt verden over fra krig, forfølgelse og konflikter. Heraf har de 17 mio. krydset en landegrænse, mens 26 mio. er internt fordrevne: de er flygtet fra deres bopæl men er blevet i deres eget land. Over 80% af flygtningene får ophold i udviklingslande, relativt få får asyl i de vestlige lande. Pakistan, Iran, Syrien og Jordan er de lande, der har modtaget flest flygtninge. Hertil kommer yderligere ca. 25 mio. internt fordrevne efter naturkatastrofer.

De største grupper af flygtninge og internt fordrevne kommer fra: Sudan, Irak, Palæstina, Afghanistan, DR Congo, Somalia, Tyrkiet, Uganda og Elfenbenskysten. Se også: <http://flygtning.dk/viden-fakta/flygtninge-i-verden/flygtninge-i-tal/>

Flygtninge under jorden, Komiteen for, FUJ:

Komiteen Flygtninge Under Jorden er en lovlig, humanitær forening, som hjælper asylansøgere, der er kommet i klemme i det danske asylsystem, med sagsbehandling og ved at deltage i debatten om asylpolitik.

<http://www.flygtningeunderjorden.dk/index.php>
email: kontakt@flygtningeunderjorden.dk

Flygtningehøjkommissæren: Se: UNHCR.

Flygtningekonventionen: FN's konvention af 28. juli 1951 om flygtnings retsstilling, ændret 1967. Den fungerer i dag som et fælles internationalt udgangspunkt for definition af, hvad en **flygtning** er. Konventionen sikrer flygtingen mod **afvisning** til et land, som ikke har undertegnet konventionen. I øvrigt sikres mod forskelsbehandling pga. race, religion, natio-

nalitet eller politiske anskuelser. Flygtninge sikres samme rettigheder som statsborgere i opholdslandet, bl.a. i form af adgang til offentlig hjælp og frit valg af opholdssted. **Starthjælp/introduktionsydelse** og krav om bopæl i en bestemt kommune, som nu gælder i dansk lovgivning, er således begge i strid med **Flygtningekonventionens** principper. Danmark var blandt de første 12 lande til at tilslutte sig konventionen, der er et retligt forpligtende instrument. 144 lande har i 2008 ratificeret konventionen med ændringen i 1967.

Flygtningenævnet: En appelinstans, som behandler klager over de afslag på asylansøgninger, som gives af **Udlændingesservice**. Asylansøgeren får beskikket en advokat. I 2009 behandlede Flygtningenævnet 593 sager om tilsammen 743 personer, og traf afgørelse i 401 af sagerne om tilsammen 483 personer. I 30% af de sager, hvor Udlændingesservice havde givet afslag, fik asylansøgerne asyl af Flygtningenævnet. 63 personer fik asyl med konventionsstatus, 68 med beskyttelsesstatus. 304 fik afslag og 48 var frafaldet eller hjemvist, ofte fordi asylansøgeren var forsvundet. Samme år modtog Flygtningenævnet anmodning om genoptagelse i 254 sager om i alt 340 personer, men kun 37 af disse sager om i alt 53 personer blev genoptaget. Nævnets afgørelser er endelige og kan ikke indklages for ombudsmanden, domstolene eller administrative instanser.

Et nævn består i dag af tre medlemmer: formanden er dommer, indstillet af Domstolsstyrelsen, det andet medlem er en jurist, der gør tjeneste i Integrationsministeriet, og det tredje medlem er advokat, indstillet af Advokatrådet. Flygtningenævnet omtales ofte som et uvildigt domstolslignende organ; men uvildigheden modsiges af dets sammensætning, hvor et af medlemmerne skal gøre tjeneste i Integrationsministeriet. Til forskel fra en dansk domstol, foregår procedureerne i Flygtningenævnet bag låste døre, uden en ydre, uvildig kontrol, og afgørelsen kan ikke appelleres til det almindelige retssystem. Ligeledes er sagerne typisk ikke oplyst lige så godt som almindelige retssager, fx undersøges påstande om tortur i mange tilfæl-

de ikke, i andre tilfælde tages de ikke i betragtning. Ofte gives afslag pga. ændrede forklaringer, eller forklaringer, som flertallet af nævnets medlemmer ikke finder troværdige. Det kan fx dreje sig om en forkert husket – eller oversat - dato eller en fejlagtig oversættelse. Påstande herom kan ikke undersøges, fordi der ikke sker lydoptagelse af Udlændingenservices asylafhøringer.

Flygtningenævnet, St. Kongensgade 1-3, 1264 Kbh. K.

Tlf.: 33 92 96 00

<http://www.fln.dk/>

email: fln@inm.dk

FN, Forenede Nationer: er en verdensorganisation, der blev dannet efter 2. verdenskrig af 51 stater. I 2009 er der 192 medlemslande. FN spiller en afgørende rolle i international sikkerhedspolitik, i udviklingspolitik, flygtningespørgsmål, i kampen for menneskerettigheder, sundhed og uddannelse m.v. Arbejdet er organiseret i en række specialorganisationer, fx **UNHCR**, WHO, UNICEF, ligesom FN har nedsat komiteer til at overvåge overholdelse af FN's enkelte konventioner, fx CERD, som overvåger **Racediskriminationskonventionen**. FN har institutionaliseret en række årlige markeringsdage, hvor der sættes fokus på særlige indsatsområder.

I 2011 samles kontorerne for FN's forskellige organisationer i Danmark på én adresse:

FN-huset i København: Midtermolen 3, postbox 2530

Tlf. : 35 46 70 00, for FN i Danmark

FN's kontor i Bruxelles: 0032 27 88 84 84

FN's nordiske informationskontor:

www.un.dk/UN_danish.htm

Se: **UNHCR, Konventioner og Menneskerettigheder.**

FN-dag mod racisme: Den 21. marts, til minde om Sharpeville-massakren i Sydafrika den 21. marts 1960, hvor fredelige demonstranter mod apartheidstyrets paslove blev beskudt af politiet, og mange blev dræbt.

FN-forbundet: er en tværpolitisk ikke statslig organisation, der har til formål at styrke interessen for FN og

at øge forståelsen for nationers gensidige afhængighed og fælles ansvar for den internationale udvikling. FN-forbundet forholder sig kritisk og konstruktivt til spørgsmål der vedrører FN.

FN-forbundet, Store Kongensgade 36, 4.th., 1264,

København K.

Tlf. 33 46 46 90

<http://www.una.dk/>

email: fnforbundet@una.dk

FN's Racediskriminationskonvention, RDK: den er vedtaget af FN's generalforsamling i 1965, trådte i kraft i 1969, og er indtil 2011 ratificeret af 174 lande. Danmark har givet borgere ret til at klage i henhold til RDK. En klagesag kan dog først behandles af FN såfremt alle retsmidler er afprøvet i Danmark. CERD er den komité i FN, der varetager overvågning, klagebehandling og gennemførelsen af bestemmelserne i RDK. CERD består af en række eksperter og de kan udtale kritik af et medlemsland, kritikken har dog ikke bindende virkning sådan som de afgørelser har, der kommer fra **Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol**. De lande der har tiltrådt RDK skal med nogle års mellemrum udarbejde og fremlægge rapporter om gennemførelsen af RDK. CERD's konklusioner om Danmark kan ses på <http://www.sosmodracisme.dk> RDK kræver at følgende forhold kriminaliseres: Udbredelse af ideer der hviler på racemæssig overlegenhed eller racehad, tilskyndelse til racediskrimination, voldshandlinger eller tilskyndelse til sådanne handlinger mod enhver race eller persongruppe af anden hudfarve eller etnisk oprindelse, ydelse af bistand til raceforfølgelse, fx finansiering, samt deltagelse i organisationer og organisering af propagandavirksomhed som tilskynder til racediskrimination. Medlemslande skal gennem lovgivning forbyde og forsøge at afskaffe alle former for racediskrimination og sikre ethvert menneske lige ret for loven, uanset race, hudfarve eller national eller **etnisk oprindelse**, især med hensyn til følgende rettigheder: Ret til arbejde, fagforeningsfrihed, ret til bolig, adgang til offentlige steder,

ret til at forlade og vende tilbage til sit hjemland, stemmeret og valgbarhed.

Dele af RDK er indarbejdet i dansk lov i **Straffelovens § 266 B, Racismeparagraffen og i Lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet.**

Klager kan stiles til:

The Committee on the Elimination of Racial Discrimination, CERD. Office of the High Commissioner for Human Rights

*8-14 Avenue de la Paix, 1211 Geneva 10, Switzerland,
Tlf.: 00 41 22 917 9000*

<http://www.unhchr.ch/html/menu2/6/cerd.htm>

Folkedrab: Folkedrab er udryddelse eller forsøg på udryddelse af et folk. FN vedtog i 1948 en folkedrabskonvention, hvori begrebet folkedrab blev defineret som: handlinger, der begås i den hensigt helt eller delvist at ødelægge en national, etnisk, racemæssig eller religiøs gruppe. Det drejer sig om enhver af disse handlinger over for gruppen: drab, tilføjelse af betydelig fysisk eller psykisk skade, hindring af fødsler, overførsel af børn til en anden gruppe, eller at påføre gruppen levekår, beregnede på at bevirke gruppens fysiske ødelæggelse. Formålet med FN-konventionen var at forhindre fremtidige folkedrab, men desværre blev **holocaust** ikke det sidste folkedrab i det 20. århundrede. Mere end 100 millioner mennesker anslås at have mistet livet som følge af folkedrab inden for de seneste 100 år. Danmark vedtog i 1955 *Lov om straf for folkedrab*. Se: <http://www.folkedrab.dk>

Folkeskolen: Børn fra **etniske minoriteter** er omfattet af undervisningspligt på linje med danske børn, når de opholder sig i Danmark i mere end 6 måneder. Kommunerne har ansvaret for, at alle børn indskrives i folkeskolen eller får undervisning, der står mål med den, fx ved hjemmeundervisning. I skoleåret 2008/09 var der ca. 72.000 **tosprogede** elever eller ca. 10% i folkeskolen.

Tosprogede elever med utilstrækkelige danskundskaber tilbydes normalt ekstra danskundervisning, i nogle kommuner i særlige modtageklasser, der har

børn af forskellige nationaliteter, eller på hold i en del af undervisningstiden. Få kommuner tilbyder **modersmålsundervisning**. Fra 1. oktober 2005 er det en kommunal beslutning, om undervisning af barnet skal foregå på distriktsskolen eller på en anden skole, hvor undervisningen særligt tilgodeser tosprogede elevers behov.

I Grundloven § 76 står der: *Alle børn i den undervisningspligtige alder har ret til fri undervisning i folkeskolen.* Børn i asylcentre har ikke ret til at gå i folkeskolen. Nogle har fået lov til det, men en del undervises på Dansk Røde Kors centerskoler. Undervisningen dér fører ikke frem til en afgangseksamen.

Folkeslag: et etnografisk begreb for mennesker der kan kædes sammen af historiske, kulturelle og sociologiske vilkår.

Fordom: en fordom er en antagelse om personer eller grupper, som bygger på fortolkning ud fra rygter og personlige holdninger. En fordom er oftest af negativ art, og kan opstå ved at man generaliserer ud fra en enkelt negativ hændelse. Fordomme kan give anledning til adfærdsmæssige reaktioner såsom **diskrimination**, mobning, eksklusion og overgreb. Fordomme er ofte knyttet til køn, race, religion, alder, seksualitet eller handicap. Fordomme er selvforstærkende, idet de kan blokere for kontakt. Se: **Diskrimination**.

Foreningen af Udlændingeretsadvokater, FAU: Forening af advokater, der har en særlig interesse i udlændingelovgivningen. Liste over advokaternes og foreningens kontaktoplysninger, se:
<http://www.fauadv.dk/>

Foreningen til integration af nydanskere på arbejdsmarkedet: Stiftet 1998. Foreningens formål er at fjerne barrierer for nydanskere i Danmark og fremme beskæftigelse og integration af denne gruppe på arbejdsmarkedet. Medlemmerne er virksomheder og offentlige myndigheder repræsenteret af ledere, som formidler erfaring med beskæftigelse af nydanskere.

Foreningen skal mindske den mangel på arbejdskraft, som kan forudses. Målgruppen nydanskere omfatter både indvandrere og deres efterkommere, uanset statsborgerskab.

Foreningen til integration af nydanskere på arbejdsmarkedet, Sankt Peders Stræde 28C, 4 sal, 1453 København K., Tlf.: 33 93 43 83

<http://www.foreningen-nydansker.dk/>

email: nydansker@foreningen-nydansker.dk

Forskningscenter for Migration, Etnicitet og Sundhed, MESU: Initierer og gennemfører forskning og medvirker til andres forskning om blandt andet migration og etniske minoriteters sundheds- og sygdomsmønstre og om hvordan sundhedsvæsenets struktur, funktion og effekt passer til de behov migranter og etniske minoriteter har.

Københavns Universitet, Øster Farimagsgade 5, 1401 Kbh. K.

Tlf.: 35 32 79 96

<http://www.mesu.ku.dk>

email: mesu-office@sund.ku.dk

Fort Europa: EU landene har forsøgt at beskytte sig mod flygtninge og illegale indvandrere ved en fælles asyl- og visumpolitik, gennem samarbejde med visse lande i Nordafrika og ved indførelse af et grænseagentur, Frontex. Frontex forsøger at hindre flygtninge og illegale indvandrere i at komme til Europa. **United for Intercultural Action** har siden 1993 dokumenteret antallet af illegale immigranter og flygtninge, som er døde på vej til Europa eller som følge af Europas indvandringspolitik. Denne dødsliste omfatter i 2011 mere end 14.000 døde. I 2008 vedtoges et tilbage-sendelsesdirektiv, der muliggjorde fængsling af ikke-kriminelle illegale indvandrere i op til ½ år med mulighed for forlængelse op til i alt 1½ år. Se:

<http://www.unitedagainstracism.org/pdfs/listofdeaths.pdf>

Fremmedhad: Efter det græske ord **xenofobi**: Frygt og afsky for alt udenlandsk, alt fremmed.

Fædregrupper: Lokale grupper af forældre, der frivilligt gør en ekstra indsats i lokalområdet. Grupperne arbejder med at skabe god kontakt med de unge fx via kriminalitetsforebyggende arbejde, opsøgende gade-teams, sports- og sociale aktiviteter og konfliktløsning. *Fædregruppe på Nørrebro: Rantzausgade 23 D, 2200 København N.*

Tlf. 35 81 40 14/mobil 24 21 82 63

www.fadregruppen.webbyen.dk

email: K.formand@hotmail.com

Ghetto: Oprindelig betegnelsen for et kvarter hvor jøderne i en by var tvunget til at bo. Begrebet kommer fra hebraisk *Ghet*, som betyder adskillelse og fra italiensk *Geto*, som betyder støberi, fordi det jødiske kvarter i Venedig var placeret ved et støberi. I Danmark bruges begrebet om kvarterer hvori der bor mange etniske mindretal. Fordele ved at bo samlet kan være tæt kontakt med familie og venner, ulemper kan være isolation og dermed udelukkelse fra aktiviteter, der i øvrigt foregår idet øvrige samfund.

Se også: **segregation** og **spredningspolitik**.

Græsrodsbevægelser: Grupper af folk der arbejder med udvikling af deres interesseområder på frivillig basis og ofte med fondsstøtte til deres projekter.

Hadforbrydelser, hate crimes: er en betegnelse for forbrydelser, hvor motivet hænger sammen med offerets etnicitet, race, hudfarve, religion, seksuelle orientering, etc.

Begrebet er internationalt og adskiller sig fra andre forbrydelser ved at motivet snarere er had mod en gruppe, som offeret formodes at tilhøre, end forårsaget af personlige bevæggrunde. Offeret er således en repræsentant for noget som gerningsmanden er imod, og forbrydelsen er ikke relateret til de indblandes personlige forhold. Efter straffeloven § 81, pkt. 6, skal det ved straffens fastsættelse i almindelighed indgå som skærpende omstændighed, *hvis gerningen har baggrund i andres etniske oprindelse, tro, seksuelle orientering eller lignende.*

Holocaust: kommer af de græske ord *holos*: fuldstændig og *caustos*: brændt. På hebraisk bruges ordet *shoah*. For nogle bruges ordet om Nazi-Tysklands forsøg på at udrydde alle jøder i Europa, for andre om Nazi-Tysklands forfølgelse og udryddelse af alle uønskede grupper, inkl. romaer og sintier, homoseksuelle og udviklingshæmmede. Under 2. verdenskrig blev over 6 millioner jøder dræbt, mange i **koncentrationslejre**. En række anti-jødiske historikere, der kalder sig selv revisionister, og hvoraf flere er nazister, har hævdet at gaskamrene aldrig har eksisteret, og at der ikke var tale om forsøg på at udrydde jøderne. I Tyskland og i nogle andre lande er det strafbart offentligt at sige, at holocaust aldrig har fundet sted: holocaustbenægtelse. Hvert år i Danmark mindes ofre for folkedrab på Auschwitz-dagen, 27. januar. Se: <http://www.27-1.dk/>
Antisemitisme, Folkedrab, Koncentrationslejre, Krystalnatten.

Humanitær opholdstilladelse: Integrationsministeren kan i ganske særlige tilfælde give opholdstilladelse af humanitære - dvs. menneskelige - grunde til personer, der har fået endeligt afslag på ansøgning om asyl. De får ikke derved flygtningestatus. Der bliver nu kun givet få tilladelser af denne art, i 2010 til 111 personer. Tilladelserne begrundes oftest med alvorlig sygdom, som ikke kan behandles i hjemlandet. Se: **Tabel 6**.

Ikke-vold: er en holdning og strategi for at nå et politisk mål uden vold, militære midler eller trusler om vold. Stærkt sammenhold og offervilje kan have en psykologisk virkning. Strejker og sabotage er mulige midler. Ikke-vold og **Civil ulydighed** er lignende begreber.

Immigration: Indvandring med varig bosætning for øje. I 2010 indvandrede i alt 68.282 personer til Danmark. Samme år udvandrede 45.882, hvilket resulterer i en nettoindvandring på 22.400 personer.

Indvandrere, immigranter: Personer, som er flyttet til Danmark for permanent bosætning for dem selv og deres efterkommere. Ifølge Danmarks Statistik: personer født i udlandet, hvis forældre begge - eller den ene hvis der ikke findes oplysninger om den anden - er udenlandske statsborgere eller født i udlandet. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er født i udlandet, opfattes personen også som indvandrer. Omkring halvdelen af indvandrere og efterkommere bor i Region Hovedstaden. Se **Tabel 2 og Asylansøger.**

Indvanderrådgivningen: En privat forening med anonym rådgivningsservice for hele Danmark, i nogle tilfælde er rådgivningen gratis. Giver råd og vejledning om **opholdstilladelse, familiesammenføring, boligmarked, skatteforhold, det sociale system mm.** Kan også fungere som bisidder overfor myndigheder. Har kontorer i Århus og Aalborg.

*Indvanderrådgivningen, Vesterbrogade 14, 8000 Århus C.
Tlf.: 88 70 98 98 / 26 22 36 11*

Aalborg: Mølholmsvej, 1.sal, 9000 Aalborg

Tlf. 43 33 10 46 / 50 14 18 15

<http://www.indvanderraadgivningen.dk/>

email: Postmaster@Indvanderraadgivningen.dk

Der findes andre steder med juridisk rådgivning, fx:

Center for Positiv Integration, CEPI, se dette

Komiteén for Udlændinges Retssikkerhed: Tlf.: 86 19 54 23

Rådgivning for Udlændinge i Randers: Tlf.: 22 21 37 55

Gellerupparkens Retshjælp: Tlf.: 86 25 71 35

Retshjælpen i Vestergade, i Odense: Tlf.: 66 12 09 44

Århus Retshjælp: Tlf.: 86 19 47 00

Desuden findes Advokatvagten, som giver gratis, mundtlig rådgivning i mange byer, se adresser på:

<http://www.advokatsamfundet.dk> .

Endelig kan juridisk rådgivning og sagsbehandling fås ved **Foreningen af Udlændingeretsadvokater, FAU.**

Indvandrerstop: I slutningen af 1960'erne kom mange udenlandske arbejdere til Danmark. Fra 1971 indførtes indvandrerstop, dog kunne man få **opholdstilladelse,**

hvis man i forvejen havde en arbejdskontrakt. Efter oliekrisen i 1973 faldt denne mulighed bort. Der er dog mulighed for indvandring fra EU-lande og de nordiske lande.

På grund af manglende arbejdskraft inden for bestemte professioner, er der aktuelt indført en jobkortordning for disse. Desuden er der indført en green-card ordning, således at der er mulighed for i nogle tilfælde at få ophold i Danmark i op til 6 måneder for at søge job. Ordningerne er afhængige af den aktuelle situation på arbejdsmarkedet. Endvidere er der mulighed for at komme til Danmark for at studere under visse betingelser. Se: <http://www.nyidanmark.dk/>

Institut for Menneskerettigheder, IMR: Er oprettet i 2002 som en uafhængig national menneskerettighedsinstitution jf. FN's Paris principper. IMR videreførte Det Danske Center for Menneskerettigheder, som blev stiftet i 1987. Formålet er at skabe et stærkt dansk center for indsamling, udvikling og formidling af viden om menneskerettigheder både i forhold til danske og europæiske forhold. På Instituttet forskes der i 2011 blandt andet i menneskerettighedsinterventioner i skrøbelige stater, internet som ressource i civilsamfundet, terrorbekæmpelse og menneskeret, integrationsprøver, diskrimination på arbejdsmarkedet og familie og menneskerettigheder i Europa.

Strandgade 56, 1401 København K

Tlf.: 32 69 88 88

<http://www.menneskeret.dk>

email: center@humanrights.dk

Se også: **menneskerettigheder, DCISM**

Integration, at integrere: Sammensmeltning af dele til en ny helhed. Begrebet betegner ofte, at indvandrere bevarer dele af deres oprindelige kultur samtidig med, at de tilpasser sig livsformen i det nye samfund. Det forudsætter, at de værdsætter deres eget men også er villige til at indgå i fx det danske samfund med de rettigheder og pligter, det indebærer. Og det kræver gensidig tolerance og accept af forskellig livsstil. Se også: **Assimilation.**

Integrationsloven: Lov om integration af udlændinge i Danmark: Var den første egentlige integrationslov. Den trådte i kraft 1. januar 1999, er siden hyppigt ændret, og seneste lovbekendtgørelse er fra august 2010. Loven omfatter bl.a.: Et integrationsprogram af 3 års varighed, hvor **flygtninge** og **indvandrere** over 18 år får **danskuddannelse**, kursus i danske samfundsforhold og dansk kultur og historie, samt får beskæftigelsesrettede tilbud. Programmet forestås af kommunerne. Som hovedregel får familiesammenførte ingen ydelse, mens flygtninge og familiesammenførte til flygtninge gives introduktionsydelse. Beløbet svarer kun til godt halvdelen af almindelig kontanthjælp. Beløbet nedsættes, hvis introduktionsprogrammet forsømmes uden lovlige grund. Udlændinge mellem 18 og 25 år på introduktionsydelse kan dog pålægges at foreslå og gennemføre en uddannelse. Flygtninge og familiesammenførte, der ikke får introduktionsydelse, får tilbud om programmet, men er ikke forpligtede til at modtage tilbuddet.

Flygtninge bliver fordelt efter et kvotesystem til landets kommuner, hvor de skal forblive i hele introduktionsperioden, med mindre en anden kommune indvilger i at overtage deres integrationsprogram.

Tidsubegrænset opholdstilladelse er bl.a. betinget af at Danskprøve 2 eller 3 er bestået.

Som noget nyt, skal EU-borgere siden 2010 tilbydes et forløb, der svarer til integrationsprogrammet, men kaldes et introduktionsforløb. Det er frivilligt for denne gruppe.

Se også: **Danskprøver og Opholdstilladelse.**

Integrationsministeriet: Har bl.a. ansvaret for formuleringen af den generelle udlændinge- og integrationspolitik og fastsættelsen af generelle retningslinjer for behandlingen af sager i henhold til udlændingelovgivningen. Herudover behandler Integrationsministeriet konkrete sager, bl.a. sager om klage over afslag på visum, opholds- og arbejdstilladelser, **afvisning** og **udvisning** og ansøgninger om **humanitær opholdstilladelse**. Integrationsministeriet behandler ikke sager

om ansøgning om **asyl**, men udpeger det ene af de tre medlemmer i **Flygtningenævnet**, som er ankeinstans ved afslag på asyl. Det vil ofte være en kontorchef i Integrationsministeriet. Se også: **Udlændingesservice** og **Flygtningenævnet**.

*Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration,
Holbergsgade 6, 1057 København K.*

Tlf.: 33 92 33 80

[http:// www.nyidanmark.dk](http://www.nyidanmark.dk)

email: inm@inm.dk

Integrationsråd: Ifølge **integrationsloven** kan kommuner oprette et integrationsråd for at sikre kvalificeret rådgivning i varetagelsen af integrationsopgaven. Kommunalbestyrelsen udpeger medlemmer til integrationsrådet. Der er ikke noget til hinder for, at de medlemmer, der repræsenterer lokale flygtninge og indvandrerforeninger, udpeges af kommunalbestyrelsen på baggrund af vejledende – men ikke bindende – valg blandt disse foreninger. Et råd består af mindst 7 medlemmer med bopæl i kommunen: flygtninge- og indvandrerforeninger, flygtninge og indvandrere, arbejdsmarkedets parter, skolebestyrelser, lokale foreninger, repræsentanter for kommunen o.a. Repræsentanter fra de lokale integrationsråd vælger **Rådet for Etniske Minoriteter**.

Introduktionsydelse: Se **Starthjælp og introduktionsydelse**.

Koncentrationslejre: er fangelejre hvor den regerende magt samler personer med bestemte karakteristika, det være sig af etnisk, fysisk, social, mental eller politisk art. Fx i Nazi-Tyskland, hvor koncentrationslejrene for jøder og mentalt handicappede udviklede sig til tilintetgørelseslejre. Et andet eksempel kan være USA's lejr i Guantanamo. Se også: **Holocaust**.

Konvention: Af latin: *convenire*, at blive enig. International aftale, traktat, overenskomst eller vedtægt. Konventioner ratificeres ved folketingsbeslutning. Konventioner er bindende for danske offentlige myn-

digheder, men kun **Den Europæiske Menneskerettighedskonvention** er fuldt inkorporeret i dansk ret. De vigtigste menneskerettighedskonventioner kan ses på: <http://www.menneskeret.dk>

Konventionsflygtning: Se: **Flygtning.**

Krystalnatten: Den 9. november 1938 var den dag, nazisterne i Tyskland gik fra hetz og politisk chikane mod jøderne til anvendelsen af vold og i sidste ende til systematisk udryddelse. Begivenheden fik navnet krystalnatten efter skårene af de knuste butiksruder, som lå overalt i gaderne. Den 9. november markeres i mange europæiske lande med fælles demonstrationer mod nazisme og højreekstremisme. Se: **Antisemitisme** *Krystalnatiniciativet i København:*

Tlf.: 41 67 70 49

<http://www.krystalnat.dk/>

email: mbp@tib.dk

Ku Klux Klan, KKK: en højreekstremistisk organisation i USA. Stiftet i 1866 efter borgerkrigen med det formål at forhindre sorte mennesker i at udnytte deres frihed samt det formål at bekæmpe regeringens forsøg på at forbedre de sortes stilling generelt. KKK foretog bortførelser, voldtægter og drab på sorte mennesker og på klanens hvide modstandere. KKK genopstod i 1915 under indtryk af 1. verdenskrigs patriotisme. Ny opblussen i 1960'erne pga. borgerrettighedsbevægelsen i Sydstaterne i USA, hvor flere borgerrettsforkæmpere blev dræbt. Medlemstallet i KKK har op gennem 1900-tallet været stærkt faldende, men i 1980 var det steget til 5.000 og i 2008 til 6.000 medlemmer. Når man i 2011 googler KKK, dukker en velkomst op til KKK og en henvisning til The Knights party, USA, og blandt andet begrebet hvidt magt dukker op. Se **Racisme.**

Kulturrelativisme: en kulturopfattelse der hævder, at en kulturs fænomener kun kan tolkes og vurderes ud fra den pågældende kulturs egne forudsætninger.

Kulturrelativisme stilles ofte op som modsætning til **etnocentrisme**.

Kvoteflygtning, FN-flygtning: En **flygtning**, som kommer til Danmark efter aftalen mellem den danske regering og **UNHCR** om modtagelse af en årlig kvote på ca. 500 flygtninge. Kvoteflygtninge får **asyl** som **konventionsflygtninge**, men ikke dermed **tidsubegrænset opholdstilladelse** ved indreisen i Danmark. Kvoteflygtninge hentes i flygtningelejre nær deres hjemland – de udvælges nu bl.a. på baggrund af, at de forventes at kunne arbejde og nemt integreres i Danmark.

Landsforeningen af Danske Flygtningevenner, LDF: LDF kan tilbyde konkret og praktisk hjælp til **asylansøgere** med vedkommendes asylsag, f. eks. gennem kontakt med myndigheder, advokater og humanitære organisationer. Oprettet 1986.

*Landsforeningen af Danske Flygtningevenner, LDF,
Fredsbutikken i Mejlgade 107, kld., 8000 Århus C.
<http://home12.inet.tele.dk/ldf/>
email: ldf@post12.tele.dk*

Ligebehandlingsnævnet: Nedsat efter Lov om Ligebehandlingsnævnet i 2009. Ligebehandlingsnævnet behandler klager over forskelsbehandling på grund af køn, **race**, hudfarve, religion eller tro, politisk anskuelse, seksuel orientering, alder, handicap eller national, social eller etnisk oprindelse. Nævnet behandler klager over forskelsbehandling på grund af køn efter lovgivningen om ligestilling af mænd og kvinder, og klager over forskelsbehandling af andre grunde efter **lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet** og **lov om etnisk ligebehandling**. Nævnsmedlemmerne er jurister, som har særligt kendskab til området. Nævnet kan tilkende godtgørelse og underkende afskedigelse, i det omfang det følger af love og kollektive overenskomster. Nævnet kan kun behandle klager over forskelsbehandling på arbejdsmarkedet, hvis lønmodtageren godtgør, at vedkommendes faglige organisation ikke agter at iværksætte fagretlig be-

handling af kravet. Klager kan sendes via hjemmesiden, post eller email.

Ligebehandlingsnævnet

Amaliegade 25, Postboks 9080, 1022 Kbh. K

Tlf.: 33 41 12 00

<http://www.ligebehandlingsnaevnet.dk/>

email: ast@ast.dk

Lov om etnisk ligebehandling: Loven forbyder både direkte og indirekte forskelsbehandling på grund af race eller **etnisk oprindelse**. Den gælder dog ikke på områder, der er omfattet af **lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet** eller for udøvelse af aktiviteter af rent privat karakter. Loven skal forhindre forskelsbehandling og fremme ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse. Loven angår social beskyttelse, fx social sikring og sundhedspleje, sociale goder, uddannelse samt adgang til og levering af varer og tjenesteydelser der er tilgængelige for offentligheden - herunder bolig. Klager kan behandles af **Ligebehandlingsnævnet**, som desuden behandler klager over **diskrimination** af andre grunde end etnicitet.

Lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v.: En arbejdsgiver må ikke forskelsbehandle lønmodtagere eller jobansøgere med hensyn til løn- og arbejdsvilkår pga. race, hudfarve, religion eller tro, politisk anskuelse, seksuel orientering, alder, handicap eller national, social eller etnisk oprindelse.

Der gælder ligefrem bevisbyrde ved sagsanlæg. Dvs. at den krænkede part skal bevise, at den anden har gjort noget forkert. Omvendt bevisbyrde gælder alene lønvilkår, hvor arbejdsgiveren må bevise, at arbejdet ikke har samme værdi. Ved annoncering må det ikke tilkendes, at man ønsker en person af bestemt etnisk herkomst. Med loven er der sket en gennemførelse af dele af FN's **racediskriminationskonvention**. Loven trådte i kraft 1. juli 1996. Se også: **Ligebehandlingsnævnet**.

Mellemfolkeligt Samvirke, MS: Oprettet 1944 under navnet Fredsvenners Hjælpearbejde. MS er en forening, som gennem international ungdomsudveksling og frivillighedsprogrammer arbejder for folkelig forståelse og solidaritet på tværs af grænser, hudfarve og partipolitik.

MS, Borbergade 14, 1300 Kbh. K.

Tlf.: 77 31 00 00

<http://www.ms.dk>

email: ms@ms.dk

Mellemkommunale udligninger og statslige refusioner: Det er kommunerne der er ansvarlige for integrationsindsatsen for flygtninge, men staten refunderer 50% af udgifterne til forsørgelsen (introduktionsydelse + ekstra særlige udgifter) i de første 3 år, introduktionsperioden.

Staten refunderer desuden 50% af kommunens udgifter til danskundervisning, uddannelse, aktivering og jobplacering med løntilskud i introduktionsperioden.

Desuden udbetales et grundtilskud pr. flygtning.

Staten refunderer også udgifter til danskuddannelse for andre udlændinge. Endelig kan kommunerne få et resultattilskud, når en udlænding består en danskprøve eller har været i ordinær beskæftigelse eller på en studiekompetencegivende eller kompetencegivende uddannelse i ½ år.

Herudover omfordeles der penge mellem kommunerne, under hensyntagen til antal udlændinge i forskellige aldersgrupper, og til hvor længe den enkelte udlænding har været i Danmark.

Menneskerettigheder: Rettigheder som gælder alle mennesker uanset race, etnicitet, køn, nationalitet, religion eller sprog. Det drejer sig først og fremmest om det enkelte menneskes rettigheder i forhold til staten. Tanken om menneskerettigheder udvikledes af franske filosoffer i midten af 1700-tallet. Menneskerettigheder blev formuleret i USA's uafhængighedserklæring i 1776 og ved den franske revolution i 1789 og i **Verdenserklæringen om Menneskerettighederne**, som FN vedtog i 1948. Findes tilsvarende i mange

demokratiske forfatninger. Mange lande krænker menneskerettighederne, bl.a. i terrorbekæmpelsens navn.

Menneskerettighedserklæringen og FN-konventionerne herom kan findes på:

<http://www.menneskeret.dk> under *Internationalt*, samt på: <http://www.sosmodracisme.dk> under *Links, Links til internationale konventioner*.

UPL-bedømmelse: Efter 2008 bedømmes alle 192 medlemslande af FN's Menneskerettighedsråd hvert 4. år efter, hvorvidt de lever op til Verdenserklæringen om Menneskerettigheder samt de menneskerettighedskonventioner, de har tilsluttet sig. Bedømmelsen af Danmark vil foreligge 4. maj 2011. Bedømmelser af Danmarks overholdelse af en række menneskerettighedskonventioner kan ses på:

<http://www.ohchr.org/EN/countries/ENACARegion/Pages/DKIndex.aspx>

Se også: **Institut for Menneskerettigheder**

Migration: En flytning fra et sted på jorden til et andet land eller sted. Migration kan ske på grund af tvang eller andre ydre omstændigheder, som migranterne ikke har indflydelse på, eller det kan forekomme frivilligt ud fra ønsket om bedre levevilkår for én selv og familien. Se også: **immigration**, indvandring og **emigration**, udvandring.

Modersmålsundervisning: Undervisning af **tosprogede børn** i at tale og skrive deres modersmål. Formålet med modersmålsundervisningen er, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, således at de kan forstå det talte og skrevne sprog og kan udtrykke sig mundtligt og skriftligt. Undervisningen skal samtidig udvikle elevernes sproglige bevidsthed og fremme elevernes lyst til at beskæftige sig med sprog og kultur. Den skal give eleverne indsigt i hjemlandets kultur, bl.a. for at lette børnenes eventuelle tilbagevenden til dette land, samt styrke den internationale forståelse. I folkeskolen kan der undervises 3-5 timer om ugen i modersmålet, hvis kommunen kan og vil skaffe en egnet lærer og økonomiske midler. Under-

visningen foregår normalt efter skoletid, ofte for børn fra flere skoler, evt. fra flere kommuner.

Nogle politikere mener ikke, at det offentlige skal bekoste modersmålsundervisningen, men at barnet bør bruge kræfterne på at lære dansk. Sprogforskere fremhæver, at abstrakt tænkning og tilegnelsen af et andetsprog fremmes, hvis modersmålsudviklingen støttes. Psykologer understreger betydningen af, at barnet har en positiv vurdering af eget sprog og kultur og kan kommunikere godt med forældre og familien.

Fra 2002 er statsstøtten til modersmålsundervisning afskaffet, og kommunerne har kun pligt til at tilbyde modersmålsundervisning til børn fra EU/EØS-lande og fra Færøerne og Grønland. I 2008 tilbyder ca. halvdelen af landets kommuner slet ikke modersmålsundervisning, 26 kommuner tilbyder det til børn fra EU/EØS-lande men ikke til børn med baggrund i andre lande, 7 kommuner tilbyder modersmålsundervisning til alle, gratis for børn fra EU/EØS-lande og mod betaling for børn fra tredjelande, 14 kommuner tilbyder gratis modersmålsundervisning for børn op til enten 3. eller 5. klasse, og 5 kommuner tilbyder gratis modersmålsundervisning i hele grundskoleforløbet.

Motivationsfremmende tiltag, motivationsfremmende foranstaltninger: Hvis en afvist asylansøger ikke samarbejder med de danske myndigheder om udrejse og ikke vil skrive under på, at vedkommende frivilligt vil tilbagesendes til sit hjemland, kan han eller hun blive udsat for motivationsfremmende tiltag for at presse vedkommende til at medvirke til udrejse af Danmark.

Det drejer sig om: nedsættelse af den kontante ydelse til kun at dække et minimumsbeløb til kost: i 2011 ca. 700 kr. hver 14. dag for en enlig voksen og 2.500 kr. for en familie med to voksne og to børn; eller kun at få mad i kantinen i asylcentret tre gange dagligt; oversendelse til **udsendelsescenter:** Sandholm eller Avnstrup, ophør af evt. undervisning, praktik eller beskæftigelsestiltag, hyppig meldepligt hos politiet. I

sidste ende eller hvis politiet frygter at asylansøgeren vil forsvinde fra centret, kan vedkommende evt. frihedsberøves i Ellebækfængslet, som først og fremmest huser ikke kriminelle asylansøgere. En sådan frihedsberøvelse er p.t. tidsubegrænset og kan vare i flere år, den forlænges typisk hver 4. uge i en retssag udformet som videoretssag, hvor den afviste og dennes forsvarer sidder i Ellebækfængslet, medens dommer og anklager befinder sig i retten i Hillerød.

I familier, der er blevet afvist, vil familiefaderen ofte blive fængslet, mens moderen passer børnene i et asylcenter, da børn under 18 år ikke må frihedsberøves. Dette belaster naturligvis også børnene voldsomt.

Multikulturalisme, multikulturelt samfund: er betegnelser for samfund hvor forskellige kulturelle eller etniske grupper fungerer tolerant og harmonisk sammen. For at man kan sige at et samfund er multikulturelt, må tolerancen omfatte kulturelle, sproglige, politiske eller religiøse forskelle. Det forudsættes at grupper, der kun er få i, kan påberåbe sig ligeberettigelse begrundet i, at de har opnået statsborgerskab eller har rettigheder ifølge konventioner. De fleste politiske partier i Folketinget tager afstand fra ideen om Danmark som et multikulturelt samfund. Canada anses for et af de lande, som mest åbent har udviklet multikulturelle politikker byggende på sameksistens, gensidig tolerance og lighed. Se også: **Integration**.

Nationalisme: Udvikledes som idé i 1700-tallet som basis for krav om politisk selvbestemmelse for nationer. Det var europæiseringen og moderniseringen af verden som bragte nationalismen frem. Den kan være forbundet med fremmedangst, racisme og militarisme. Den aktuelle danske nationalisme lægger vægt på nogle historiske forhold, og fremhæver de positive træk ved danskhed og danskere på bekostning af andre nationer og folk. Se også: **Etnocentrisme** og **Kulturrelativisme**.

Nationalsocialisme, Nazisme: Begrebet knytter sig til det tyske parti NSDAP, oprettet af Adolf Hitler. Parti-

ets ideologi var ekstremt nationalistisk, imperialistisk og racistisk. Racismen byggede på en opfattelse af hierarki mellem racerne. Arierne opfattedes som den højeste, kulturbærende race, mens jøderne var den laveste. I sit tredje rige opbyggede Hitler et personligt diktatur gennem lovlige valg efterfulgt af terror og propaganda. Al opposition blev ryddet af vejen. Ideen om *Lebensraum* - livsrum, råderum - førte til en erobningskrig, som skulle sikre Tyskland herredømme over store områder af verden. Jøderne blev udnyttet til slavearbejde i koncentrationslejre, eller systematisk udryddet i gaskamre. Se også: **Holocaust** og **Koncentrationslejr**.

Naturalisation: Erhvervelse af **dansk statsborgerskab, dansk indfødsret**. Folketinget tildeler dansk statsborgerskab til udlændinge ved halvårlige indfødsretslove. Lovforslag fremsættes af integrationsministeren. Som noget nyt vil statsløse borgere født i Danmark nu kunne få statsborgerskab når de bliver 18 år, uden at skulle opfylde de følgende krav herfor. Betingelserne for naturalisation kan ses på: <http://www.nyidanmark.dk> og omfatter bl.a.: udlændingen skal have tidsubegrænset **opholdstilladelse**, og skal have boet i Danmark uafbrudt i mindst 9 år. For **flygtninge** er det 8 år. Der stilles kortere opholdskrav til fx nordiske statsborgere og personer, der er gift med danske statsborgere. Man skal have været selvforsørgende i mindst 4½ ud af de sidste 5 år, og i hele det sidste år, og er man straffet, kan man ikke få indfødsret eller først efter en karenstid, ligesom man ikke må have gæld til det offentlige. Ansøgeren skal bestå **danskprøve 3**, som svarer til VUC 9. kl., samt en indfødsretsprøve i dansk kultur, historie og samfundsforhold.

Hvis man opnår dansk statsborgerskab, er det normalt en betingelse, at et eventuelt andet statsborgerskab opgives. For børn, der er opvokset i Danmark, vil mange af kravene være lempeligere.

Som det ses af **Tabel 3**, er antallet, der får **dansk statsborgerskab** faldet i 2006 og 2010, og en stigende andel af de **indvandrere** og **flygtninge**, som bor i Danmark,

er dermed sat uden for vores parlamentariske demokrati. Da loven blev strammet i starten af 2006, vidste man, at relativt få indvandrere ville kunne klare danskprøve 3. Endnu færre formodes at kunne få indfødsret efter de nye stramninger i 2008, hvor danskprøve 3 skal bestås med et karaktergennemsnit på 4, og kravene til indfødsretsprøven er skærpet.

Indfødsretskontoret, Holbergsgade 6, 1057 København K.

Tlf.: 33 95 42 70

email: indfodkt@inm.dk

http://www.nyidanmark.dk

NGO, Non Governmental Organisation: oprindeligt er udtrykket brugt om de internationale og nationale organisationer, som ifølge FN's charter har konsultativ status – ikke legitim status - i forbindelse med FN's organer. NGOer fremlægger typisk redegørelser og opfordrer myndighederne til forstærkede indsatser indenfor deres specifikke interesseområder, fx menneskerettigheder eller antiracisme. Til forskel fra *græsrodsbevægelser* er NGOer typisk større, med både frivillige og lønnede ansatte, og er mere etablerede med en formel struktur. Ofte dækkes driften helt eller delvis af offentlige midler.

NyiDanmark.dk: er navnet på en fælles hjemmeside for **Integrationsministeriet** og **Udlændingetjenesten**. Teksten er på dansk, men nogle områder er oversat til engelsk. Desuden er en bog med information om Danmark: *Medborger i Danmark*, oversat til 16 af de almindeligste sprog blandt **etniske mindretal** i Danmark og kan læses eller downloades fra hjemmesiden, og nogle dele kan aflyttes på sproget. Herudover indeholder NyiDanmark.dk masser af oplysninger, statistik og vejledninger vedrørende lovgivningen på udlændingeområdet.

Hjemmesiden indeholder også on-line danskundervisning for voksne, lægedansk, samt materialer om dagligliv i Danmark, Danmarks historie og samfundets opbygning, samt undervisningsvejledninger til sproglærere.

http://www.nyidanmark.dk/

Nævnet for Etnisk Ligestilling: Nævnet blev oprettet ved lov i 1993. Ved en revision af loven i 1997 blev det en selvstændig myndighed med eget sekretariat. Nævnet skulle synliggøre og modvirke forskelsbehandling mellem personer af dansk oprindelse og personer af anden **etnisk oprindelse**, kunne udtale sig om generelle spørgsmål om etnisk forskelsbehandling, medvirke til konfliktløsning, men var ikke et klageorgan. Øvede indflydelse ved forskning, publikationer, konferencer og uddeling af årlige *stafetter* med forpligtelse til at virke for **integration**. Høstede international anerkendelse. Nedlagt af VK(O)-regeringen i 2003.

Opholdstilladelse: Reglerne om opholdstilladelse fremgår af **Udlændingeloven**, som p.t. ændres næsten konstant. Der skelnes mellem *midlertidig opholdstilladelse* og *tidsubegrænset opholdstilladelse*.

Nordiske borgere kan rejse ind og opholde sig og arbejde her i landet uden særlig opholdstilladelse.

Ligeledes kan *statsborgere fra EU/EØS og Schweiz* opholde sig i 3 måneder i Danmark uden særlig hjemmel, og i 6 måneder, hvis de leder efter arbejde.

Inden tiden er udløbet, kan disse borgere søge om et registreringsbevis hos Statsforvaltningen, hvis de har arbejde eller studerer her eller har tilstrækkelige midler til at antages at ville være selvforsørgende.

Statsborgere uden for Norden og EU/EØS kan opholde sig her men ikke arbejde her – normalt i op til 3 måneder, og højst 90 dage pr. halvår. Der kræves dog *visum* fra de fleste lande i Afrika, Asien og Latinamerika, dette giver normalt lov til ophold i alle Schengenlandene. Et visum er meget vanskeligt at opnå fra lande, hvorfra danske myndigheder frygter, at der vil blive søgt **asyl**.

Opholdstilladelse i 3 måneder til jobsøgning og arbejde kan gives til nogle efter greencardordningen, med mulighed for forlængelse i 4 år. I særlige tilfælde kan gives opholds- og arbejdstilladelse, men kun hvor beskæftigelsesmæssige eller erhvervsmæssige hensyn taler for det eller til særlige andre grupper, fx højtuddannede, højtlønnede, trainees, religiøse forkyndere.

Derudover kan opnås opholdstilladelse ved **asyl** og **familiesammenføring**.

Tidsubegrænset opholdstilladelse kan normalt først opnås efter 7 år i Danmark, men kræver yderligere opfyldelse af mange betingelser efter et pointsystem baseret på sprogsprøver og andre prøver samt en række krav om beskæftigelse, fravær af offentlig forsørgelse, gæld, og kriminalitet m.v.. Det er **Udlændingesservice**, der behandler ansøgninger om tidsubegrænset ophold. Se også **Danskprøver**. Se også: <http://www.nyidanmark.dk>

Pogrom: *russisk*: Voldelig forfølgelse af en befolkningsgruppe. Oftest anvendt om jødeforfølgelse. Se: **Antisemitisme**.

Positiv særbehandling: Ved positiv særbehandling forstås forskelsbehandling, som består i at en særlig gruppe får en bedre behandling end andre. Dette tillades i **FN's racediskriminationskonvention** som noget midlertidigt, når det er nødvendigt for at sikre visse racemæssige eller etniske grupper eller enkeltpersoner lige ret til at nyde eller udøve menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder. Når formålet er opfyldt, skal den positive særbehandling stoppe; særbehandlingen må ikke medføre, at der vedvarende opretholdes ulige eller særskilte rettigheder for forskellige grupper. Se: **Lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet**.

Post@arnehansen.net er mailadressen på Arne Hansens alternative nyhedsbureau om indvandrere, flygtninge, fred mv. Oplysninger om møder og andre nyheder kan man maile til Arne Hansen på ovennævnte adresse. Mails bliver videresendt med indsenderens mail-adresse. Man kan også abonnere på hans mails – der plejer at komme flere mails hver dag.

email: post@arnehansen.net

<http://www.arnehansen.net/>

PTSD: Diagnosen **posttraumatisk stress-syndrom** findes især blandt ofre for **tortur**. Symptomerne er søvnbesvær, mareridt – evt. om dagen, hukommelses-

tab, koncentrationsbesvær, hvilket gør det vanskeligt at lære et nyt sprog. Diagnosen alene kan i strid med FN's handicapkonvention ikke medføre dispensation fra de sædvanlige prøvekrav til opnåelse af dansk indfødsret. Se også: **Eksilpsykologi** og **Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre**.

Race: Racebegrebet blev oprindeligt defineret ved arvelige fysiske træk, der adskiller en population fra en anden, fx hovedform, hudfarve m.v. Gennem generationer er de arvelige egenskaber blandet, så det er vanskeligt at tale om racer. Mennesket betragtes nu som én fælles race: den menneskelige race. Af den grund bruges ordet race kun i anførselstegn i nogle engelsksprogede videnskabelige tidsskrifter: '*race*'. Se også: **Folkeslag**, **Nationalsocialisme** og **Racisme**.

Racediskrimination: Se **Diskrimination**.

Racisme: Troen på visse racers overlegenhed over andre, samt diskriminerende handlinger, der knytter sig til denne forestilling. Racisme bygger på den antagelse, at mennesker kan inddeles i racer, som ikke bare har forskellige fysiske kendetegn, men også forskellige psykiske og moralske egenskaber, og at der eksisterer et hierarkisk forhold mellem racerne. Disse antagelser vandt tilslutning i 1700- og 1800-tallets vestlige videnskab: *racebiologien*. Inden da var racistiske ideer dog også forekommet. Racisme kan inddeles i en biologisk og en kulturel racisme.

Den biologiske racisme påstår, at der findes et hierarki af racer indenfor menneskeheden, der er underordnet hinanden og baseret på arvelige egenskaber såsom hudfarve, hovedform og ansigtstræk.

Den kulturelle racisme – af nogle betegnet *nyracisme* – er modsat den biologiske udbredt i dag, både herhjemme og i andre europæiske lande. Den hævder, at nogle folkeslag er så forskellige, at de ikke kan leve sammen på grund af forskelle i religion, kultur eller **etnicitet**. Der er ikke et fast hierarki inden for denne ideologi, men der er en tendens til at underordne andres kultur i forhold til ens egen, se **Etnocentrisme**.

I Danmark inddeles indvandrere og efterkommere ofte efter oprindelse i vestlige lande og ikke-vestlige lande, hvilket antyder en hierarkisk opfattelse.

Ved *institutionel racisme* forstås, at racistiske forestillinger er indbygget i lovgivning, regler og praksis hos offentlige myndigheder i et land. Dette medfører **diskrimination**, der mindsker bestemte etniske eller religiøse gruppers rettigheder.

Ved *hverdagsracisme* eller *hverdagslivets racisme* forstås racisme, som den viser sig ved nedsættende bemærkninger eller fjendtlige handlinger og forskelsbehandling af visse grupper blandt almindelige mennesker.

Konsekvenser af racisme: Racisme og had mod bestemte befolkningsgrupper er farlig, da det nemt fører til **diskrimination**, udelukkelse og vold. Den biologiske racisme og ønsket om en ren arisk befolkning var en hovedhjørnesteen i den nazistiske ideologi, som førte til **diskrimination** og forfølgelse af især jøder og romaer, **etnisk udrensning** og **holocaust**.

Efter 2. verdenskrig og afkolonialiseringen lagde man de fleste steder afstand til den biologiske racisme, dog ikke i Sydafrika, hvor **apartheid** var gældende politik fra 1948 - 1994.

Se også: **Antisemitisme, FN's Racediskriminationskonvention, Fordom, Fremmedhad, Hadforbrydelser, Holocaust, Ku Klux Klan, Nationalsocialisme, Race, Racismeparagraffen, Xenofobi.**

Racismeparagraffen, Straffelovens § 266 B:

*Stk 1: Den, der offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds fremsætter udtalelse eller anden meddelelse, ved hvilken en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sin race, hudfarve, nationale eller **etniske oprindelse**, tro eller seksuelle orientering, straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år.*

Stk.2: Ved straffens udmåling skal det betragtes som skærpende omstændighed, at forholdet har karakter af propagandavirksomhed.

Ifølge **FN-konventionen om afskaffelse af alle former for racediskrimination**, skal de lande, der har tiltrådt konventionen, gøre udbredelsen af racistisk propaganda strafbar. Racismeparagraffen stammer

dog fra 1939, og var tænkt som et værn mod den **racisme** og **antisemitisme**, som fulgte af den tyske **nationalsocialisme**. Paragraffen anvendes sjældent - på trods af, at racistisk propaganda og racistiske udtalelser er blevet tiltagende udbredt i Danmark. Paragraffen er blevet strammet i 1995 med indsættelse af stk. 2. Efter § 81 i Straffeloven vil straffen for en forbrydelse normalt skærpes, hvis gerningen har baggrund i andres etniske oprindelse, tro, seksuelle orientering eller lignende. Man kan anmelde racediskrimination til Politiet. Anklagemyndigheden alene afgør, om der rejses sag. Se også: **Dokumentations- og Rådgivningscentret** og **Tabel 4**.

Refoulement: Tilbagesendelse til et land, hvor en person er i høj risiko for forfølgelse, tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling. Dette er forbudt efter **Flygtningekonventionen**, **Konventionen mod tortur** og **Den Europæiske menneskerettighedskonvention**.

Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre, RCT: Er en selvejende institution oprettet i 1982, som det første i verden. RCT beskæftiger sig med behandling og rehabilitering af mennesker der har været udsat for tortur, med klinisk forskning, med dokumentation og undervisning og informationsvirksomhed om tortur og med internationalt samarbejde i projekter om tortur.

RCT, Borgergade 13, 1300 København K.,

Tlf. 33 76 06 00

<http://www.rct.dk/>

email: rct@rct.dk

Repatriering: Frivillig tilbagevenden til hjemlandet med varigt ophold for øje. Ordet anvendes om flygtninge og visse andre indvandrere fra lande uden for EU/EØS-landene. Indført ved lov første gang i 1993, ved en selvstændig Lov om repatriering i 1999, seneste lovbekendtgørelse er fra 2010.

Kommunerne yder repatrieringshjælp til flygtninge og familiesammenførte til flygtninge, samt til andre

familiesammenførte der har haft opholdstilladelse i Danmark i 5 år.

Andre udlændinge kan ansøge Integrationsministeriet om at blive anset som omfattet af repatrieringsloven. Det er en forudsætning, at man ikke råder over egne midler til repatriering, og at man mister sin opholdstilladelse i Danmark efter hjemrejsen. Flygtninge og familiesammenførte til flygtninge har dog 1 års fortrydelsesret, og størstedelen af hjælpen til repatriering vil først blive udbetalt efter et år. Udgifter til rejse og flytning betales, tillige med visse sundhedsudgifter det første år. Repatrieringshjælpen er i 2011 ca. 120.000 kr. pr. voksen og 37.000 kr. pr. barn. Ældre kan desuden få reintegrationsbistand i 5 år eller evt. resten af livet efter en lavere sats. Staten refunderer kommunerne alle udgifter i forbindelse med repatriering, og har for at øge repatrieringen afsat puljemidler til at kommuner m. fl. kan oplyse herom. Endvidere vejleder **Dansk Flygtningehjælp** herom.

Rådet for Etniske Minoriteter: Nedsat 1985 under navnet Indvanderrådet. Kontaktorgan mellem indvandrerforeningerne og **Integrationsministeriet**, som yder sekretariatsbistand. Dets 14 medlemmer mødes hvert kvartal med integrationsministeren, og dets opgave er at rådgive om spørgsmål af betydning for flygtninge og indvandrere. Rådet bliver hørt i forbindelse med nye lovforslag på integrationsområdet. Kan tage sager op på eget initiativ. Vælges hvert 4. år på et møde blandt alle landets **integrationsråd** i Repræsentantskabet for Rådet for Etniske Minoriteter og ud af dets midte.

*Rådet for Etniske Minoriteter, Integrationsministeriet,
Holbergsgade 6, 1057 Kbh. K.*

Tlf.: 33 92 27 90

<http://www.rem.dk>

email: rem@inm.dk

Schengen-aftalen: Schengen-aftalen var oprindeligt en mellemstatslig konvention mellem en række EU-lande. Danmarks indtræden i Schengen-samarbejdet blev i 1997 vedtaget ved lov af folketingset. Loven

omfatter visumbestemmelser, betingelser for udlændinges korttidsophold, grænsekontrol og Schengen Information System, SIS med fælles registrering af bl.a. afviste **asylansøgere** og kriminelle personer. Schengen-aftalen omfatter: afskaffelse af kontrol ved EU's indre grænser, kontrol af de ydre grænser, lufthavne, udveksling af persondata, bekæmpelse af narkotika, fælles visumregler, asylregler, bekæmpelse af illegal indvandring, samt politisamarbejde over grænserne. Kontrollen ved de danske grænser mod Tyskland og Sverige bortfaldt den 25. marts 2001. Se også: **EU's asyl- og indvandringspolitik.**

Segregation: Adskillelse af forskellige mennesker eller befolkningsgrupper. Kendes i rendyrket form fra **apartheid** i Sydafrika. Segregation står i modsætning til **integration**. Segregation forstærker opbygning af gensidige **fordomme** pga. af manglende kendskab til hinanden. Se også: **Ghetto.**

SOS mod Racisme: Dansk afdeling af SOS Racisme stiftet i 1988. I 1991 fusionerede den med Folkebevægelsen mod Fremmedhad, som var stiftet i 1985. Formål: Gennem oplysning, dialog, kontakt og andre ikke-voldelige midler at nedbryde myter og **fordomme** og bekæmpe racisme og fremmedhad. Har lokalafdelinger i København og Randers. Udgiver medlemsblad og Minileksikon og uddeler **Venskabsprisen**. Har udarbejdet hjemmeside med undervisningstemaer med litteratur mv. til gymnasiet om menneskerettigheder, racisme og diskrimination, andre kan dog også bruge den:

<http://www.sosmenneskerettigheder.dk>

SOS mod Racisme, Nørre Allé 7, 2200 København N.

Tlf.: 42 33 19 69 og 42 33 19 68

<http://www.sosmodracisme.dk>

email: sos@sosmodracisme.dk

SOS Racisme: International tværpolitisk bevægelse mod racisme og fremmedhad med logoet: *Touche pas à mon pote* – oftest på en gul hånd. Bevægelsen blev startet i Frankrig 1984 af unge franskmænd og ind-

vandrere i protest mod Jean-Marie Le Pen's racistiske politik. Den arrangerer koncerter, debatter, rådgivning og landsdækkende demonstrationer. Der eksisterer mange lokalafdelinger. Arbejder nu i mange lande for at fremme dialog og forståelse mellem alle mennesker og for at afsløre og bekæmpe racisme. Fra bevægelsen udgår græsrodsnetværket EGAM: European Grassroots Antiracist Movement, som SOS mod Racisme i Danmark er medlem af.

SOS Racisme, France: Bureau National, 51, avenue de Flandre 75019 Paris. Frankrig.

Tlf.: 0033 (0) 1 40 35 36 55

email via hjemmesiden: <http://www.sos-racisme.org>

Spredningspolitik: Fordeling af indvandrere og flygtninge i Danmark. Politikerne har sat spredningen i system med **integrationsloven**, 1999. Der bor flygtninge i næsten alle danske kommuner. Spredningen indebærer en stor begrænsning af flygtningenes rettigheder og muligheder. Der har været mange sager, hvor indvandrere er nægtet adgang til bestemte bebyggelser. Se også: **Ghetto, Brug Folkeskolen og Tabel 2.**

Starthjælp og introduktionsydelse: Man kan først få kontanthjælp, når man i mindst 7 ud af de sidste 8 år har haft fast bopæl i Danmark og i den periode har haft ordinær beskæftigelse svarende til mindst 2½ års fuldtidsarbejde. Hvis man ikke opfylder dette krav og ikke kan forsørge sig selv, er man i nogle tilfælde berettiget til starthjælp, som er en markant lavere ydelse. **Flygtninge** som ikke har arbejde, kan i de første tre år få økonomisk hjælp af kommunen, hvis de deltager aktivt i et introduktionsprogram og job-søgning. Denne ydelse kaldtes tidligere starthjælp, nu introduktionsydelse. Hvis man herefter fortsat ikke har job, kan man få *starthjælp*, med samme sats. Dette betyder, at flygtningene må ansøge om hjælp til selv små ekstraudgifter, og ikke har råd til at være med til de mest selvfølgelige aktiviteter. Starthjælpen bryder med **Flygtningekonventionens** principper om **ligebehandling**. I 2007 viste Rockwool-fondets undersø-

gelse, at kun 14% var i beskæftigelse efter 14 måneder på introduktionsydelsen. Hver anden flygtning vurderes desuden at være for syg til at arbejde.

Statsløse: En person, der ikke har statsborgerskab i noget land, er statsløs. De fleste statsløse i Danmark er palæstinensere, der har boet i flygtningelejre i Israels nabolande. Pr. 1. januar 2011 var der 3.216 statsløse i Danmark.

Støttekredsen for Flygtninge i Fare: Borgere for Asyl: Støttekredsen arbejder for at FN's konventioner om **flygtninge** og **menneskerettigheder** respekteres og efterleves i asylpolitikken. Foreningen bistår **asylansøgere** og **flygtninge**, indsamler dokumentation og oplyser om flygtninges vilkår i Danmark. Støttekredsens hjemmeside indeholder dokumentation af en række asylsager.

Støttekredsen for Flygtninge i Fare, c/o Mona Ljungberg, Skoleholdervej 41, 1., 2400 København NV

Tlf.: 23 98 01 35, 28 83 13

<http://www.stoettekredsen.dk>

email: stoettekredsen@stoettekredsen.dk

Tolkning: For dem, der ikke forstår og taler dansk godt, vil der ofte være behov for tolk, f. eks. ved samtaler med myndigheder, skoler, institutioner, læge og hospital. Lovhjemmel for krav om tolkning findes i forvaltningsloven. Forvaltningen må sikre sig, at man er i stand til at forstå og blive forstået af udlændinge, der retter henvendelse. Tolk er obligatorisk i straffesager, hvis det er nødvendigt for retten eller den tiltalte. Fra sommeren 2011 vil tolkning blive pålagt et væsentligt gebyr for alle, der har boet i Danmark i mindst 7 år, hvor det ikke er lovpligtigt, fx i sundhedsvæsenet, skønt det hindrer lige adgang til sundhed. Tolke arbejder på privat basis eller er tilknyttet lokale tolkeformidlinger. Landsdækkende tolkeformidling gennem **Dansk Flygtningehjælp:** Det skal understreges, at også andre yder kvalificeret tolkebistand.

Flygtningehjælpens Tolkeservice

Tlf. 35 36 06 77, 70 20 03 91 og 86 44 80 33

Tortur: Ved tortur forstås tilfælde, hvor magthavere mishandler en person fysisk eller psykisk for at få ham eller hende til at indrømme en forbrydelse, for at få oplysninger, sprede frygt eller straffe. FN's konvention mod tortur og anden grusom, umenneskelig og nedværdigende behandling eller straf trådte i kraft d. 26. juni 1987, og er i 2008 tiltrådt af 145 lande. Konventionen slår fast, at ingen omstændigheder, hverken krig, trussel om krig eller politisk uro, kan retfærdiggøre brug af tortur. Det er ingen undskyldning, at torturbødder eventuelt har handlet efter ordre. Man må ikke refoulere, dvs. tilbagesende mennesker til lande, hvor de risikerer tortur. Den FN-komité, CAT, som overvåger konventionen, behandler også klager over overtrædelser fra Danmark. Indgives en sådan klage ved truende tilbagesendelse trods risiko for tortur, må Danmark ikke tilbagesende personen mens sagen behandles. Den 26. juni højtideligholdes som FN-dagen for torturofre. Se også: **Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre, RCT**.

Torturoverlevende og traumatiserede flygtninge kan udover i RCT behandles i andre offentlige og selvejende institutioner, fx Klinik for Traumatiserede Flygtninge, KFTK, som findes i flere byer under Psykiatrien i Region Midt-jylland, se: <http://www.kftf.dk/>

Tosprogede børn: Ved tosprogede børn forstås børn, der har et andet modersmål end dansk, og først ved kontakt med det omgivende samfund, eventuelt gennem skolens undervisning, lærer dansk.

Efter en ændring i dagtilbudsloven i 2010 skal alle børn omkring 3 år sprogvurderes, hvis de ikke går i daginstitution eller det formodes, at barnet kan have behov for sprogstimulering. Hvis børnene efter en sagkyndig vurdering har behov herfor skal de tilbydes sprogstimulering. Tosprogede børn, der ikke er optaget i dagtilbud, og har behov for opfølgning, skal have 15 timers sprogstimulering om ugen. Forældrene er forpligtigede til at lade deres børn deltage, og forældrene skal selv vejledes i at understøtte deres barns sproglige udvikling. Sprogstimuleringen kan placeres i eller uden for dagtilbud.

Der kan foretages en sproglig vurdering af tosprogede elever umiddelbart før skolestarten for at vurdere, om eleven har et ikke uvæsentligt sprogstøttebehov. Vurderingen kan indgå i beslutningsgrundlaget for en eventuel henvisning til en anden skole end distriktskolen.

I starten af børnehaveklassen skal *alle børn* sprogvurderes.

I folkeskolen skal gives undervisning i **Dansk som andetsprog** til tosprogede fra børnehaveklasse til 10. klasse, hvis de har behov for det, forældrene har i så fald pligt til at modtage tilbuddet. Børn fra EU/EØS-lande samt fra Færøerne og Grønland skal tilbydes modersmålsundervisning.

Trampolinhuset: er et brugerstyret kulturhus for asylansøgere og danskere, der arbejder for en retfærdig og human flygtninge- og asylpolitik.

Skyttegade 3, København N.

Tlf.: 32 20 02 25

<http://www.trampolinehouse.dk>

email: Info@trampolinehouse.dk

Tredjelande: Alle lande uden for de nordiske lande og EU- og EØS-landene og Schweiz kaldes tredjelande.

Tålt ophold: I 2010 blev vedtaget en lovændring i Udlændingeloven kaldet *Tuneserloven*. Denne lovændring er siden hen blevet yderligere skærpet. Den omhandler udlændinge, som i princippet er udvist eller afvist af Danmark, men som ikke kan tilbagesendes til deres eget land på grund af risiko for o.l.

Der er to former for tålt ophold:

Den første gælder udlændinge, om hvem der er alvorlig grund til at antage, at de pågældende har begået krigsforbrydelser eller en forbrydelse mod menneskeheden eller er til fare for landets sikkerhed.

Den anden gælder udlændinge, der enten er udvist administrativt eller ved dom for kriminalitet begået i Danmark, og som på grund af udvisningen ikke kan få opholdtilladelse, eller hvor en allerede opnået op-

holdstilladelse bortfalder. En afvist asylansøger kan fx pålægges tålt ophold og at bære fodlænke, hvis vedkommende flere gange er blevet straffet for ikke at overholde et opholdspåbud.

Disse udlændinge kan pålægges at bo i Sandholmlejren, og evt. bære elektronisk fodlænke, samt pålægges jævnlig meldepligt hos politiet. De må ikke have lønnet arbejde eller uddanne sig, og der er ikke nogen længste tid for deres ophold i Sandholmlejren.

Loven overholder ikke et basalt retsprincip om, at enhver bør betragtes som uskyldig, indtil det modsatte er bevist.

Udenlandske statsborgere i Danmark: Personer, der ikke har **dansk statsborgerskab**, men som bor fast i Danmark. Heri er ikke medregnet turister og **asylansøgere**. Pr. 1. april 2011 udgjorde de 346.046 personer eller 6,2%. Alle med udenlandsk baggrund udgjorde samtidig 562.517 eller 10,1%, inkl. personer, der har opnået dansk statsborgerskab, samt efterkommere af udenlandske statsborgere. Med andre ord har 60% af fastboende personer med udenlandsk baggrund ikke stemmeret til folketingsvalg i Danmark. Se også: **Valgret og valgdeltagelse, Dansk statsborgerskab, Immigration og Tabel 1.**

Udlændingeloven: indeholder bestemmelser om indrejse, ophold, **asyl, udvisning og afvisning**. Den seneste bekendtgørelse er fra 2010, men loven ændres næsten konstant, og p.t. kun med stramninger, aktuelt er flere nye stramninger foreslået.

Seneste offentliggjorte version kan ses på:

<http://www.retsinformation.dk> under Danske love, klik på populærtitler, klik på udlændingeloven; seneste cirkulærer og vejledninger kan ses samme sted.

Udlændingeregistret: Elektronisk arbejdsregister for **Udlændingesservice, Politiet, Flygtningenævnet og Integrationsministeriet**. I brug siden 1994 til registrering, journalisering og statistik. Omfatter ikke udstedelse af visa. Registret omfatter udenlandske statsborgere, fx asylansøgere og personer med sager, som

behandles efter **udlændingeloven**. Når en **asylansøger** anerkendes som **flygtning**, får vedkommende et CPR-nummer og registreres i Det Centrale Personregister.

Udlændingesservice, tidligere Udlændingestyrelsen:

En civil myndighed som i 2001 blev underlagt Integrationsministeriet. Udlændingesservice afgør sager om erhvervs- og studietilladelser, asylansøgninger og **familiesammenføring** som første instans. Træffer desuden afgørelse om visum i samarbejde med danske ambassader. Udlændingesservice har ansvaret for indkvartering af asylansøgere i asylcentre, som hovedsagelig bestyres af **Dansk Røde Kors**. Udlændingesservice interviewer **asylansøgere**, som er registreret af politiet, efter ankomst til landet. Deltager desuden i lovforberedende arbejde, informationsopgaver og internationalt samarbejde og bestyrer en række puljer på integrationsområdet.

Udlændingesservice, Ryegade 53, 2100 Kbh. Ø. Ved personlig henvendelse er ventetiden p.t. fra 80-128 minutter.

Tlf.: 35 36 66 00

<http://www.nyidanmark.dk>

email: us@us.dk

Udsendelsescentre: Udlændingesservice driver i samarbejde med **Dansk Røde Kors** to udsendelsescentre. De to udsendelsescentre er placeret i Center Sandholm og Center Avnstrup. På udsendelsescentrene bor som hovedregel **asylansøgere**, som *ikke samarbejder med politiet om deres udrejse*, efter at de har fået endeligt afslag på opholdstilladelse i Danmark og har overskredet fristen for udrejse. **Afviste** asylansøgere, som ikke vil skrive under på, at de vil samarbejde om at rejse hjem, udsættes for de såkaldte **motivationsfremmende foranstaltninger**. Der er bl.a. politi på centret, som de afviste asylansøgere skal melde sig hos 1 - 2 gange om ugen. Der tilbydes ikke undervisning og aktivering for de voksne beboere, der er i udsendelsesposition. Beboerne kan ikke flytte, medmindre **Udlændingesservice** giver tilladelse til det, og asylansøgere omfattet af kantineordningen får ikke

udbetalt kontante ydelser, og de øvrige kun et meget lille beløb til dækning af kosten. Desuden risikerer de at blive sat i et lukket fængsel, Ellebæk, placeret i Sandholm. Og de risikerer at blive tvangshjemsendt til det land, de er flygtet fra.

Udvisning: Ifølge **udlændingeloven** § 22 -26 kan udlændinge udvises af Danmark, hvis de idømmes en betinget eller ubetinget frihedsstraf. Har udlændingen haft lovligt ophold i Danmark i mere end 5 år, skal dommen dog lyde på mindst 1 års fængsel, eller ved flere strafbare forhold mindst ½ års fængsel.

Hvis udlændingen har opholdt sig mere end 8 år i Danmark, eller er flygtning og har opholdt sig i mere end 9 år i Danmark, kan udvisning kun finde sted ved mindst 3 års frihedsstraf, eller ved flere strafbare forhold: ved mindst 1 års frihedsstraf. UNHCR har dog protesteret mod denne skærpelse, da den normalt vil være ulovlig efter flygtningekonventionen. Der skal tages hensyn til familiens enhed, hvorfor mange udvisninger ikke vil være lovlige efter international ret. Udenlandske statsborgere uden opholdstilladelse kan udvises administrativt, og af en lang række andre grunde, fx hvis de ikke når at slippe væk fra en demonstration, der bliver opløst af politiet.

Uledsagede mindreårige asylansøgere: I 2010 er over 400 børn under 18 år flygtet til Danmark uden deres forældre, de fleste er drenge fra Afghanistan. Mens de er i Danmark, får de beskikket en værge. En stor del af dem er over 15 år og får deres asylsag behandlet efter normal procedure. Børn, som er yngre eller ikke vurderes at have den fornødne modenhed, kan i nogle tilfælde få **opholdstilladelse** efter udlændingelovens § 9c stk. 3.1 eller 2, *ganske særlige grunde*. Efter en stramning i 2010 vil børnene dog kunne udvises når de er 18 år. Nogle forældre sender deres børn bort fra krig for at undgå, at de bliver hvervet som soldater. Mange uledsagede børn har haft oplevelser, som medfører psykiske traumer. Se også: <http://www.boernpaaflugt.dk>

UNHCR: United Nations High Commissioner for Refugees eller nu: **The UN Refugee Agency**: FN's Flygtningehøjkommissariat eller FN's flygtningeorganisation. UNHCR er oprettet 1951. UNHCR har som opgave at lede og samordne den internationale indsats til beskyttelse af flygtninge i hele verden og at arbejde for at finde løsninger på flygtningerelaterede problemer. Udgifterne dækkes delvist af frivillige bidrag fra stater og private hjælpeorganisationer. Retslig bistand skal sikre, at **flygtninge** ikke returneres til hjemlandet, hvis der er fare for forfølgelse, og det er UNHCR's opgave at holde øje med, om stater der har tiltrådt **flygtningekonventionen**, lever op til dens ordlyd.

UNHCR, Case Postale 2500, CH1211 Genève 2 D p t, Schweiz. Tlf.: 00 41 22 739 8111

email via hjemmesiden: <http://www.unhcr.org>

UNHCR regionalt kontor for de baltiske og nordiske lande Ynglingagatan 14, 6 tr SE-113 47 Stockholm, Sweden

Tlf.: 00 46(0)8 457 48 80

email: swest@unhcr.org

http://www.unhcr.se/en/index_en.html

Unionsborgere: Se: **EU-borgere.**

UNITED for Intercultural Action: UNITED blev grundlagt i 1992. Det er et europæisk netværk mod nationalisme, racisme, fascisme og til støtte for indvandrere og flygtninge. Mere end 560 europæiske organisationer fra 46 lande er medlemmer af UNITED, heriblandt SOS mod Racisme. UNITED koordinerer internationale antiracistiske ungdomskonferencer, kampagner og andre aktiviteter på europæisk plan, og laver en del informationsmateriale.

UNITED, Postbus 413, NL-1000 AK Amsterdam, Netherlands.

Tlf.: 0031 20 683 47 78

email via: <http://www.unitedagainstracism.org/>

Valgret og valgdeltagelse: Valgretsalderen i Danmark er 18 år. Den der har valgret kan desuden opstille til valg. **Udenlandske statsborgere** opnår valgret og

valgbarhed til kommune- og regionsvalg, når de har haft opholdstilladelse og boet uafbrudt i Danmark i nu mindst 4 år. Statsborgere fra Norden og EU må stemme til lokalvalg, så snart de flytter til Danmark. Ved kommunalvalget i 2009 stemte skønsmæssigt 36% af de stemmeberettigede indvandrere og efterkommere, mod 68% af personer af dansk herkomst. *Valgdeltagelsen* for **indvandrere** og **efterkommere** er faldet markant siden 1997, meget mere end blandt personer af dansk herkomst. I 2009 blev 82 indvandre-re eller efterkommere valgt ind i danske kommunalbestyrelser. 5,4% af vælgerne, men kun 0,2% af de valgte var udenlandske statsborgere. 3,3% af de valgte var indvandrere eller efterkommere. Til EU-parlamentet kan folketingsvælgere og EU-borgere med fast bopæl i Danmark og danskere med fast bopæl i udlandet stemme.

Valgret og valgbarhed til Folketinget har kun danske statsborgere, det betyder, at 60% af fastboende personer med udenlandsk baggrund ikke har stemmeret og således er udelukket fra at deltage i det danske folkestyre.

Venskabsprisen: Uddeles af **SOS mod Racisme** som anerkendelse for et godt initiativ, som modvirker **diskrimination**. Prisen blev første gang tildelt Centrum-Demokraternes folketingsgruppe i 1991, da de ryddede op i partiets egne rækker. 1993: tildelt tidl. minister Poul Møller; 1995 og 1997: Maj-Britt Bidstrup, København, fhv. formand for fagforbundet RBF; 1999: Kulturkælderer, Randers; 2003: advokat Hans Bose-rup, Sønderborg; 2005: Arne Hansen, Frederikshavn; 2007: Özlem Cekic; 2009: Kirkeasyl.

Verdenserklæringen om Menneskerettighederne: Vedtaget af FN's generalforsamling 10. december 1948. Dagen mindes som **FN's Menneskerettighedsdag**. Erklæringen er ikke juridisk bindende, men har dannet grundlag for FN's øvrige konventioner på området, fx: Konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder (1966), Konvention om borgerlige og politiske rettigheder (1966), **Racediskriminati-**

onskonventionen (1965), Kvindekonventionen (1979), Torturkonventionen (1987), Børnekonventionen (1989) og Handicapkonventionen (2006).

De vigtigste menneskeretskonventioner kan ses på:

<http://www.menneskeret.dk> under *Internationalt* samt på <http://www.sosmodracisme.dk> : klik på *Links* og på *Internationale konventioner*.

Uddrag af Verdenserklæringen om Menneskerettigheder:

Artikel 1: *Alle mennesker er født frie og lige i værdighed og rettigheder.*

Artikel 2: *Enhver har krav på alle de rettigheder og friheder, som nævnes i denne erklæring, uden forskelsbehandling af nogen art, fx på grund af race, farve, køn, sprog, religion, politisk eller anden anskuelse, national eller social oprindelse, formueforhold, fødsel eller anden samfundsmæssig stilling*

Artikel 14: *1. Enhver har ret til i andre lande at søge og få tilstået asyl mod forfølgelse. 2. Denne ret må ikke påberåbes ved anklager, der reelt hidrører fra ikke-politiske forbrydelser.*

Se: **Europæiske Menneskerettighedskonvention, Den; Flygtning, Flygtningekonventionen,**
<http://www.sosmenneskerettigheder.dk>

Xenofobi: *græsk:* Frygt og afsky for alt udenlandsk, alt fremmed. Fremmedhad.

Ægteskab Uden Grænser, ÆUG: En forening oprettet i 1996 for at støtte danske borgeres ret til frit at vælge deres ægtefælle og leve sammen i Danmark uanset ægtefællens nationalitet. Har søsterafdelinger i Slesvig og i Sverige: ÄUG. Yder åben rådgivning, samt rådgivning pr. email via hjemmesiden til par, der gerne vil leve sammen.

<http://www.aegteskabudengraenser.dk/>
email: kun via hjemmesiden

Åbenbart grundløs: Særlig hasteprocedure, som anvendes når **Udlændingesservice** vurderer, at en person er uden chance for at opnå asyl i Danmark. Denne vurdering kan ikke ankes til **Flygtningenævnet**. Vurderingen går på manglende behov for beskyttelse i

Flygtningekonventionens forstand. I de tilfælde skal **Dansk Flygtningehjælp** høres, og hvis de er enige i vurderingen, sendes asylansøgeren hurtigst muligt ud af landet. Hvis Dansk Flygtningehjælp nedlægger veto, sendes sagen til **Flygtningenævnet**. Dansk Flygtningehjælp nedlagde i 2005 veto i 12 % af sagerne.

Hvis asylansøgeren kommer fra et land, hvor Udlændingesservice finder det usandsynligt, at asylansøgeren vil risikere at blive forfulgt, anvendes *særligt hastende åbenbart grundløse procedure*, efter hvilken asylansøgeren ikke udfylder et skema, men kun kommer til samtale med Udlændingestyrelsen, og skal udrejse straks efter afgørelsen, medmindre Dansk Flygtningehjælp nedlægger veto.

TABELLER, LITTERATUR OG HJEMMESIDER

Table 1. De største nationaliteter i Danmark efter statsborgerskab. 2011

Land	Antal personer
Danmark	5.214.582
Tyrkiet	29.150
Polen	22.619
Tyskland	21.630
Irak	16.665
Norge	15.077
Storbritannien	14.700
Sverige	12.933
Bosnien-Hercegovina	11.382
Afghanistan	9.504
Island	8.959

Kilde: <http://www.statistikbanken.dk> . 2011.

Table 2. Kommuner, med procentvis flest indvandrere og efterkommere. Januar 2011

Kommune	Antal	Procent
Ishøj	6.811	33%
Albertslund	7.313	26%
Brøndby	8.904	26%
København	119.523	22%
Høje Taastrup	10.085	21%
Vallensbæk	2.499	17%
Frederiksberg	16.170	16%
Gladsaxe	9.754	15%
Hvidovre	7.492	15%
Rødovre	5.403	15%
Herlev	3.907	15%
Århus	45.102	15%
Odense	25.805	14%
Glostrup	2.897	14%
Fredensborg	5.283	13%
Ballerup	6.348	13%
Hele landet	562.517	10%

Kilde: <http://www.statistikbanken.dk> . 2011.

Table 3. Antal personer der har fået dansk statsborgerskab 1979 - 2010

År	Antal
1979	6.249
1980	3.780
1981	3.642
1982	3.029
1983	2.798
1984	2.740
1985	3.310
1986	3.623
1987	3.765
1988	3.747
1989	3.258
1990	3.028
1991	5.490
1992	5.118
1993	5.136
1994	5.767
1995	5.266
1996	7.289
1997	5.487
1998	10.277
1999	12.478
2000	19.323
2001	11.892
2002	16.662
2003	6.583
2004	14.976
2005	10.197
2006	7.961
2007	3.648
2008	5.772
2009	6.537
2010	3.006

Kilde: <http://www.statistikbanken.dk> . 2011.

Table 4. Anmeldelser og afgørelser efter racismeparagraffen, Straffeloven § 266 B. 1990 -2010

År	Anmeldelser	Afgørelser
1990	11	2
1991	12	1
1992	22	0
1993	22	3
1994	36	5
1995	21	8
1996	24	5
1997	63	5
1998	26	14
1999	33	3
2000	37	5
2001	65	20
2002	36	21
2003	28	17
2004	27	6
2005	54	4
2006	66	12
2007	26	10
2008	17	3
2009	23	7
2010	31	*

Kilde: Danmarks Statistik, specialudtræk.

* endnu ikke endelige tal.

Note: en anmeldelse kan vedrøre flere personer.

Tabel 5. Anerkendte flygtninge 1956 - 2010

År	Flygtningestatus*	Opholdstilladelse af humanitære og andre grunde**	I alt
1956 - 1990			44.485
1991			4.014
1992			3.807
1993			3.424
1994			2.818
1995***			20.347
1996	6.387	2.330	8.717
1997	4.940	985	5.925
1998	4.442	316	4.758
1999	4.223	220	4.443
2000	4.388	768	5.156
2001	5.742	521	6.263
2002	3.489	580	4.069
2003	1.852	595	2.447
2004	1.045	547	1.592
2005	853	294	1.147
2006	838	257	1.095
2007****	1.013	265	1.278
2008****	1.242	211	1.453
2009	1.279	97	1.356
2010	1.461	660	2.121
1956-2010			130.715

*inkluderer både kvoteflygtninge, som allerede har konventionsstatus ved ankomsten til Danmark og spontane asylansøgere med konventionsstatus, beskyttelsesstatus og de facto status. De facto status er nu afskaffet.

**langt de fleste er af humanitære grunde, enkelte af andre særlige grunde.

*** heraf 16.077 fra Bosnien.

**** inkl. til irakiske tolke.

Kilder: <http://www.nyidanmark.dk>

Dansk Flygtningehjælp, Danmarks Statistik.

Tabel 6. Nogle hovedtal på asylområdet 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010
Antal personer, som har søgt asyl i Danmark (bruttoansøgertallet)	1960	2246	2409	3855	4965
Antal asylansøgere, der er overgået til realitetsbehandling (registreringstallet)	922	1029	951	2022	2846
Afvist som åbenbart grundløs, overført efter Dublinforordningen eller forsvundet eller rejst	1038	1217	1458	1833	2119
Antal indkvarterede på asylcentre	1934	1802	1832	3212	4475
Anerkendelsesprocenten i spontane asylsager i Udlændingenservice	18%	56%	50%	44%	38%
Antal opholdstilladelser i asylsager, i alt*	1095	1278	1453	1376	2121

* De 2121, som fik opholdstilladelse i 2010, omfattede 1957, som fik asyl (flygtningestatus), og 164 som fik opholdstilladelse af humanitære grunde (111) og af ganske særlige grunde inkl. udsendelseshindrede (53). De 1957 som fik asyl fordelte sig på 495 kvoteflygtninge, 790 spontane asylansøgere med konventionsstatus og 671 spontane asylansøgere med beskyttelsesstatus.

Kilde: <http://www.nyidanmark.dk> . Tal på udlændingeområdet pr. 31.01.2011.

LITTERATUR:

25 spørgsmål og svar om Flygtninge. Kbh. : Dansk Flygtningehjælp, 2007.

Afvist - asylansøgere i Danmark : en dokumentation / Eline Mørch Jensen /redaktion. Bedsteforældre for Asyl. Kbh. : Tiderne Skifter, 2009.

Asylbørn i Danmark : en barndom i undtagelsestilstand. Kathrine Vitus og Signe Smith Nielsen / redaktion. Kbh.: Hans Reitzels forlag, 2011.

Den stille integration : nye fortællinger om at høre til i Danmark / redaktion Marianne Holm Pedersen og Mikkel Rytter . - Kbh. : C.A. Reitzel, 2006.

Det er fedt, når man får det hele til at køre / Malene Fenger-Grøndahl, Ulla Rose Andersen. Århus : CDR Forlag, 2007.

Et delt folk : dansk udlændingepolitik 1983-2008 / Morten Uhrskov Jensen. Odense : Lysias, 2008.

Effektiv beskyttelse mod diskrimination : om retlige og faktiske tiltag / redaktion: Birgitte Kofod Olsen, Mandana Zarreparvar, Nanna Margrethe Krusaa. - Kbh. : Institut for Menneskerettigheder, 2007.

Flygtninge og indvandrere 1850-1980 / Henrik Lund. Fogtdals historiske billeder . Kbh. : Palle Fogtdal, 2008.

Flygtningenes danmarkshistorie 1954-2004 / Carsten og Malene Fenger-Grøndahl. Århus : Aarhus Universitetsforlag, 2004.

Fra Gandhi til Greenham Common : Om civil ulydighed og ikke-vold / Toni Liversage. Gyldendal, 1987.

I Danmark er jeg født - etniske minoritetsunge i bevægelse / Flemming Mikkelsen, Malene Fenger-

Grøndahl, Tallat Shakoar. Kbh. : Center for Ungdomsforskning ; Lyngby : Trygfonden, 2010.

Indvandrerne i Danmarks historie : kultur- og religionsmøder / af Bent Østergaard.
Odense : Syddansk Universitetsforlag, 2007.

Krig og kærlighed : om indvandringen i Norden / Henrik Saxgren. København : Gyldendal, 2006.

Mellem drøm og virkelighed : palæstinensiske flygtninge i 60 år/ Hans Henrik Fafner. - Kbh. : Folkekirken Nødhjælp, 2008.

Mit Danmark : 10 dansk-arabiske stemmer, 10 filminstruktører, 10 fortællinger, en fælles virkelighed / producenter Thomas Stenderup & Mikael Opstrup.: Det Danske Filminstitut , 2007. - 1 dvd-video (57 min.)

Når du strammer garnet : et opgør med mobning af mindretal og ansvarsløs asylpolitik/ redigeret af Carsten Fenger-Grøn m.fl. Århus : Aarhus Universitetsforlag, 2004.

Skole-hjem samarbejde i den flerkulturelle skole / Laid Bouakaz. Århus : Via Systime, 2010.

Tal og fakta på udlændingeområdet 2009. Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, 2010.
<http://www.nyidanmark.dk/> - klik på Tal og statistik

Tosprogede børn i det danske samfund / redigeret af Martha Sif Karrebæk
1. udgave. - Kbh. : Hans Reitzel, 2007.

Prøv også bibliotekernes søgedatabaser.

Der er desuden oplyst om litteratur på:
<http://www.sosmenneskerettigheder.dk> , som er SOS mod Racismes hjemmeside om menneskerettigheder, racisme og diskrimination for gymnasieuddannelser.

VIGTIGE HJEMMESIDER

<http://www.sosmodracisme.dk>

SOS mod Racisme

<http://www.sosmenneskerettigheder.dk> Lanceres i 2011
SOS om menneskerettigheder og racisme til gymnasiet

<http://www.arnehansen.net/>

Hjemmeside for flygtninge og positiv fred

<http://www.nyidanmark.dk>

Udlændingesservice og Ministeriet for Flygtninge,
Udlændinge og Integration

<http://www.menneskeret.dk>

Institut for menneskerettigheder

<http://www.sfi.dk>

Socialforskningsinstituttet

<http://www.statistikbanken.dk>

Danmarks statistik.

[http://www.ohchr.org/EN/countries/ENACARegion/Pages/
DKIndex.aspx](http://www.ohchr.org/EN/countries/ENACARegion/Pages/DKIndex.aspx)

FN-komiteers vurdering af Danmarks overholdelse af
menneskerettighedskonventionerne

<http://tb.ohchr.org/default.aspx?country=dk>

Database med øvrige officielle dokumenter om Dan-
marks overholdelse af menneskerettighedskonventio-
nerne

<http://www.huriresearch.org>

International søgemaskine om menneskerettigheder:
organisationer og dokumenter

Indmeldelse i SOS mod Racisme:

Kan ske med indmeldelsesformularen på hjemmesiden: <http://www.sosmodracisme.dk>

eller ved brev til:

SOS mod Racisme

Nørre Allé 7, 2200 København N,

opgiv navn, adresse og evt. email og telefon

eller ved indbetaling af kontingent, samtidig med at du oplyser: Nyt medlem, navn, adresse og evt. email.

Indbetaling kan ske på giro 197 2200

eller ved overførsel til SOS mod Racisme, reg. nr.

1551, konto nr. 1972200.

Medlemskabet er først gyldigt efter indbetaling af kontingent.

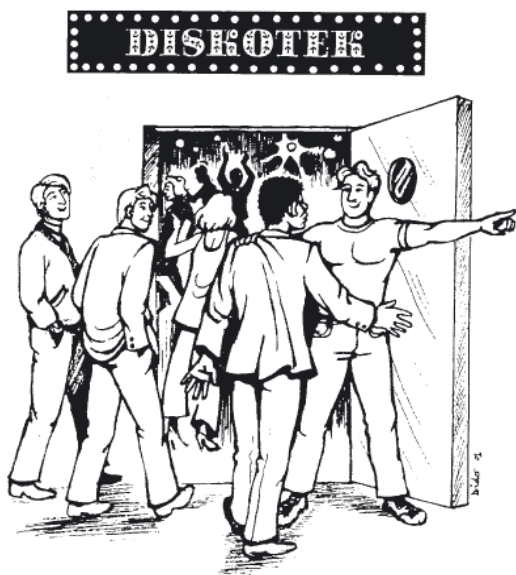
Årligt kontingent:

Personer i arbejde: 250 kr

Personer uden arbejdsindtægt: 150 kr

Lokalforeninger: 400 kr

Større landsforeninger: 1200 kr

Dido Lusambas tegning fra 2001 er desværre stadig aktuel: 5. marts 2011 gennemførte SOS mod Racisme og CEPI en test. Ved et diskotek i København blev tre unge med etnisk baggrund ulovligt afvist, mens tre unge med dansk baggrund kom ind lige bagefter.

Kun en tåbe frygter ikke racismen

ISBN 978-87-988550-6-4